

národní
úložiště
šedé
literatury

Výroční zpráva Moravské zemské knihovny v Brně 2008

Moravská zemská knihovna v Brně; Kubíček, Jaromír
2009

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-383444>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 15.05.2021

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA

Výroční zpráva 2008

Výroční zpráva 2008

Moravská zemská knihovna v Brně

Redakce: Jaromír Kubíček

Technická a grafická úprava: Michaela Shejbalová

ISBN 978-80-7051-181-7

OBSAH

Úvod	5
a) Identifikační údaje	7
b) Zřizovatel	8
c) Organizační struktura	9
d) Základní personální údaje	11
e) Údaje o majetku	13
f) Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů	14
g) Hodnocení a analýzy	15
1. Zdůvodnění rozpočtových opatření	15
2. Vyhodnocení výnosů a nákladů	15
3. Údaje o podílu státního rozpočtu na financování činnosti MZK	17
4. Rozbor čerpání mzdových prostředků	17
5. Výzkum a vývoj	18
6. Financování reprodukce majetku v ISPROFIN	23
7. Dotace a návratné finanční výpomoci poskytované MZK	23
8. Programy Evropských společenství	23
9. Spolupráce se zahraničím	23
10. Mezinárodní konference a zahraniční cesty	24
11. Rezervní fond	24
12. Přehled hospodářských činností	24
13. Hospodářský výsledek	24
h) Služby – přehledy činnosti MZK	25
1. Útvar ředitele	25
2. Ekonomický odbor	28
3. Odbor služeb	29
4. Odbor automatizace a informací	32
5. Oddělení periodik	35
6. Oddělení firemních a obchodních informací	37

7.	Oddělení rukopisů a starých tisků	40
8.1	Oddělení doplňování fondů	41
8.2/3	Oddělení jmenných autorit a popisu	42
8.4	Oddělení věcného popisu	45
8.5	Oddělení revize fondů	47
9.	Oddělení knihovnictví	49
10.	Oddělení hudební	51
11.	Oddělení zahraničních knihoven	52
12.	Technické ústředí knihoven	54
i) Publikační činnost a propagace činnosti knihovny v roce 2008		56
Přílohy		59
1.	Plnění výkonových ukazatelů 2008	59
2.	Kalendárium významných organizovaných akcí	65
3.	Rozvaha (balance)	75
4.	Výkaz zisku a ztráty	83
5.	Příloha účetní závěrky	85

ÚVOD

Před 200 lety, na den přesně 6. července roku 1808, byli naši předkové v Moravské hospodářské společnosti i o prázdninách pilní a když jim přišla z Norimberku objednaná kniha od Johanna Bernharda Fischera o ztrátě zrna při setbě, zapsali ji do svého inventáře. Šlo o první knihu, novinku, praktickou příručku o tom, kolik je třeba vyset různých obilovin při jarním nebo podzimním osevu. Naši předkové měli jistě radost z nové knížky, my jsme těmito slovy zahájili slavnostní setkání, kterým začaly oslavy 200. výročí Moravské zemské knihovny v Brně. Společně jsme na nich ve dnech 6.–8. července 2008 připomenuli význam kulturní a vzdělávací instituce, která se za ta dvě století rozvinula do druhé největší knihovny v České republice se svými čtyřmi miliony knihovních jednotek, 27 tisíci čtenáři, kteří si při svých návštěvách vypůjčí za rok půl milionu knih a využívají další zdroje prostřednictvím internetu.

Ještě nikdy nebyl přikládán vědě a společnosti takový význam, jako je tomu v dnešním demokratickém zřízení. Příkladem toho je jistě i postavení Moravské zemské knihovny, která patří k nejstarším kulturním institucím našeho regionu. Vznikla jako součást pokrokové hospodářské společnosti, od roku 1818 se stala součástí Františkova muzea, které se vytvářelo v rámci této společnosti, v roce 1883 se stala knihovna přístupná i pro širší veřejnost, v roce 1899 se osamostatnila pod názvem Zemská knihovna moravská, po vzniku Masarykovy univerzity přešla od země ke státu a plnila funkci také univerzitní knihovny. V roce 1958 spojením s pedagogickou a technickou knihovnou došlo k ustavení Státní vědecké knihovny a k největší události v historii naší instituce došlo před deseti lety, kdy přijel i pan ministr kultury Pavel Dostál, aby poklepal základní kámen novostavby, stavba samotná pak byla dokončena za dva a půl roku a představuje moderní architekturu našeho města.

Moravská zemská knihovna je společně s Národní knihovnou a slepeckou Macanovou knihovnou zřizovaná Ministerstvem kultury. Jeho péče se projevila zejména v tom, že v Brně můžeme poskytovat knihovnické a informační služby v nové moderní budově, která byla otevřena v roce 2001 a šlo o první novostavbu velké knihovny, postavenou u nás po neskutečně velké přetřže, když předchodzí novostavbou knihovny byla Městská knihovna na Mariánském náměstí v Praze z roku 1928. Je skutečností, že se nám toto dílo podařilo uskutečnit ve spolupráci s představiteli tehdejšího Magistrátu města Brna a vysokých škol.

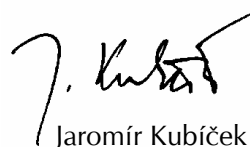
Podle knihovního zákona z roku 2001 je Moravská zemská knihovna také knihovnou krajskou. Tato úloha spočívá ve vytváření systému veřejných knihoven prostřednictvím pověřených knihoven v okresních městech, v doplňování knih pro výměnné soubory určené pro malé obce. Je skutečností, že náš kraj velice dobře umí organizovat celokrajský systém knihoven, a to díky

dnes již příkladnému přístupu Jihomoravského kraje, který spočívá v pravidelném přidělu dotace na tuto činnost.

Oslavy 200. výročí knihovny byly soustředěny na jubilejní měsíc červenec. V neděli 6. 7. 2008 zaplnili pozvaní hosté a zaměstnanci knihovny hlediště Městského divadla, kde pozdravné projevy pronesli ředitel knihovny, ředitel odboru umění a knihoven Ministerstva kultury ČR František Zborník, radní pro kulturu Jihomoravského kraje Jan Letocha a ředitel divadla Stanislav Moša, a to před vlastním provedením jeho a Petra Ulrycha inscenace Koločava napsané podle literární předlohy Ivana Olbrachta. Druhý den následovalo jednání 2. kolokvia knihovnicko-informačních pracovníků zemí V4+ na téma *Digitalizace – cesta k ochraně a zpřístupnění dokumentů*, kterého se účastnilo 120 odborníků z devíti států. Při té příležitosti byla také zahájena výstava ze sbírek knihovny v Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě, která probíhala až do konce roku 2008. Je potěšitelné, že všechny náklady oslav včetně s nimi spojené publikační činnosti byly hrazeny mimo vlastní provozní prostředky knihovny.

V roce 2008 dosažené životní jubileum bylo pro mne důvodem, abych požádal ministra kultury o uvolnění z funkce ředitele Moravské zemské knihovny, kterou jsem zastával od roku 1986. Po ukončení výběrového řízení končím ve funkci k 28. 2. 2009 a pokud se nám v knihovně dařilo a knihovna se může vykázat zajímavými výsledky v domácím prostředí i v mezinárodní vazbách, je to zásluhou dobré spolupráce schopných vedoucích kolegyně a kolegů v managementu i tvůrčím přístupem každého pracovníka.

Děkuji za Váš podíl na činnosti knihovny v roce 2008, jak ji podrobně uvádí naše výroční zpráva, za každý pěkný kámen tvořící celkovou mozaiku, a za dlouholetou spolupráci.

Jaromír Kubíček

a) IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název organizace: Moravská zemská knihovna v Brně
Sídlo: Kounicova 65a, 601 87 Brno
IČO: 00094943
DIČ: CZ00094943
Telefon: 541 646 111
Fax: 541 646 100
E-mail: mzk@mzk.cz
Web: www.mzk.cz
Služby pro veřejnost: po–pá 9.00–22.00
so 9.00–16.30

Anglická knihovna, Německá knihovna, Rakouská knihovna

Adresa: Solniční 12, 602 00 Brno
Telefon: 541 646 321,3
Fax: 541 646 300
E-mail: zanas@mzk.cz

Hudební knihovna

Adresa: Solniční 12, 602 00 Brno
Telefon: 541 646 311
Fax: 541 646 300
E-mail: studen@mzk.cz

Technické ústředí knihoven

Adresa: Solniční 12, 602 00 Brno
Telefon: 541 646 301
Fax: 541 646 300
E-mail: tuk@mzk.cz

b) ZŘIZOVATEL

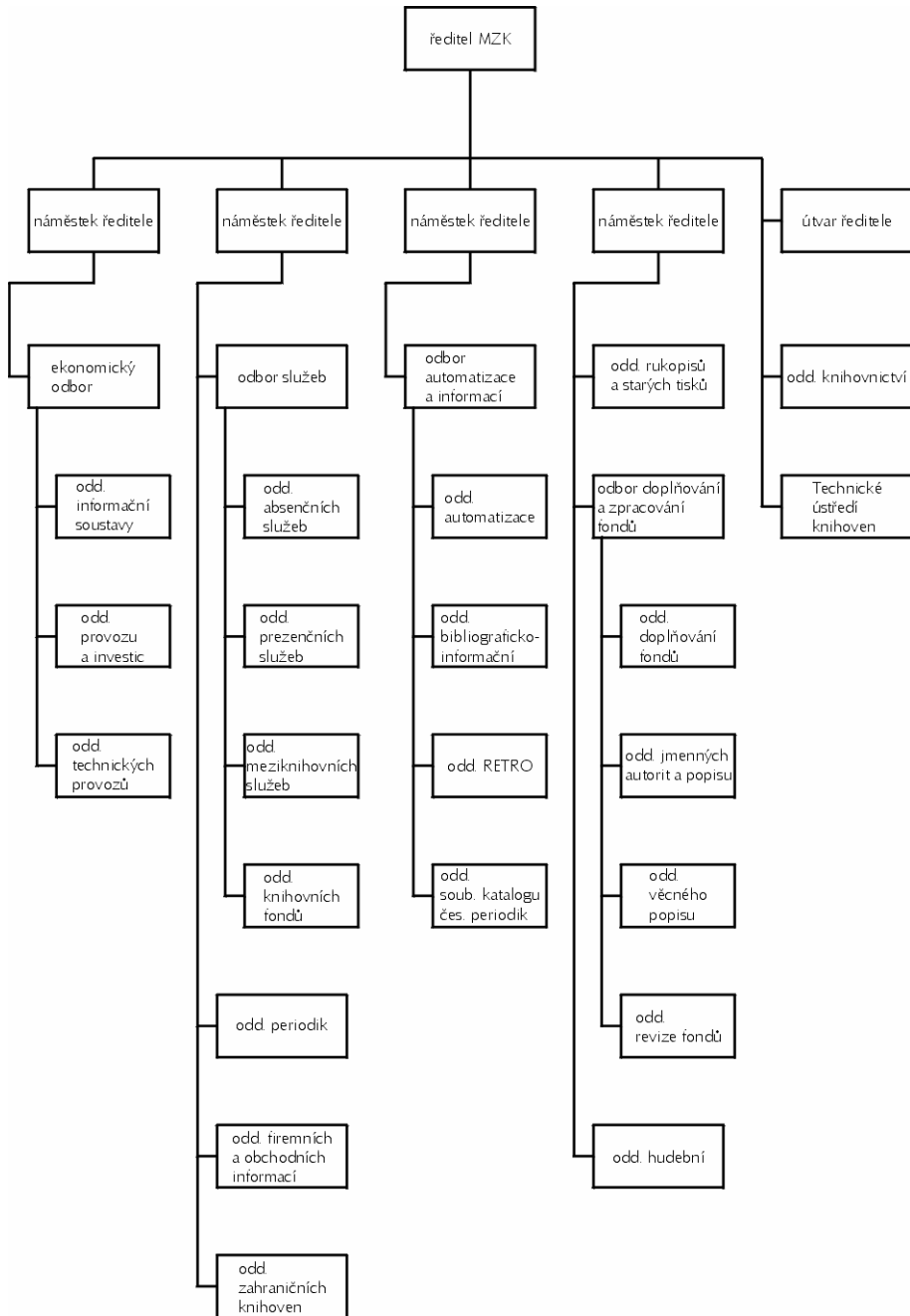
Zřizovatelem Moravské zemské knihovny v Brně (dále jen MZK) je Ministerstvo kultury České republiky. Rozhodnutím ministra kultury č. 5/2002, ze dne 25. 2. 2002, bylo vydáno pod č. j. 2608/2002 úplné znění statutu MZK. Tento statut nabývá účinnosti dnem 1. 12. 1993. Dle statutu v čele MZK je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr kultury České republiky.

MZK je v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), knihovnou s universálním knihovním fondem doplněným specializovanými fondy, která trvale uchovává konzervační fond a historický fond. MZK plní funkci krajské knihovny v Jihomoravském kraji.

MZK hospodaří s majetkem podle zvláštních právních předpisů o hospodaření s majetkem České republiky. Majetek nabývá MZK pro stát k naplnění účelu a zabezpečení činností, pro které je zřízena. V právních vztazích týkajících se majetku jedná knihovna vlastním jménem. Finanční hospodaření knihovny se řídí právními předpisy upravujícími hospodaření státních příspěvkových organizací.

c) ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

1	Útvar ředitele MZK (odd.)	doc. PhDr. Jaromír Kubíček, CSc.
2	Odbor ekonomický	Ing. Vladimír Peichl
2.1	Odd. informační soustavy	Marcela Walterová
2.2	Odd. provozu a investic	Ing. Vladimír Peichl
2.3	Odd. technických provozů	Michaela Shejbalová
3	Odbor služeb	Jana Shejbalová
3.1	Odd. absenčních služeb	Jana Shejbalová
3.2	Odd. prezenčních služeb	Mgr. František Holek
3.3	Odd. meziknihovních služeb	Mária Manoušková
3.4	Odd. knihovních fondů	Dagmar Primová
4	Odbor automatizace a informací	RNDr. Blanka Sapáková
4.1	Odd. automatizace	RNDr. Blanka Sapáková
4.2	Odd. bibliograficko-informační	Mgr. Eva Buková
4.3	Odd. RETRO	Mgr. Eva Tauwinklová
4.4	Odd. soub. katalogu čes. periodik	PhDr. Miroslava Vrbňáková
5	Odd. periodik	Mgr. Radka Chlupová
6	Odd. firemních a obchodních inf.	PhDr. Martina Machátová
7	Odd. rukopisů a starých tisků	Mgr. Jitka Machová
8	Odbor doplňování a zpracování fondů	Ing. Petr Žabička
8.1	Odd. doplňování fondů	Mgr. Hana Rabušicová
8.2/3	Odd. jmenných autorit a popisu	PhDr. Eliška Pospíchalová
8.4	Odd. věcného popisu	Mgr. Eliška Vrbová
8.5	Odd. revize fondů	PhDr. Věra Jelínková
9	Odd. knihovnictví	Mgr. Jana Nejezchlebová
10	Odd. hudební	PhDr. Štěpánka Studeníková
11	Odd. zahraničních knihoven	PhDr. Darina Zanášková
12	Technické ústředí knihoven	Dana Perstická

d) ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE

1. Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31. 12. 2008

věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	–	1	1	–
21–30 let	9	11	20	13
31–40 let	12	33	45	29
41–50 let	6	26	32	20
51–60 let	2	44	46	29
61 let a více	5	9	14	9
celkem	34	124	158	100,0
%	22	78	100,0	

2. Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2008

vzdělání dosažené	muži	ženy	celkem	%	z toho knihovnické
základní	–	8	8	5	–
vyučen	4	4	8	5	–
střední odborné	–	13	13	8	–
úplné střední	9	14	23	15	–
úplné střední odborné	5	50	55	35	43
vyšší odborné	–	1	1	–	1
vysokoškolské	18	32	50	32	17
celkem	36	122	158	100,0	61

3. Celkový údaj o průměrných platech k 31. 12. 2008

	celkem
průměrný hrubý měsíční plat	18 119 Kč

4. Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v roce 2008

	počet
nástupy	20
odchody	15

5. *Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2008*

doba trvání	počet	%
do 5 let	28	18
do 10 let	14	9
do 15 let	33	21
do 20 let	35	22
nad 20 let	48	30
celkem	158	100,00

6. *Jazykové znalosti zaměstnanců*

V organizaci nejsou stanovena vybraná místa s kvalifikačním požadavkem standardizované jazykové zkoušky včetně úrovně znalostí. Jazykové znalosti se prokazují maturitním vysvědčením, resp. vysokoškolským diplomem.

e) ÚDAJE O MAJETKU

Vymezení majetku

Moravská zemská knihovna v Brně je příslušná hospodařit s majetkem, který nabyta k naplnění svého poslání a zabezpečení činností a služeb, pro které byla zřízena. Tyto údaje jsou uvedeny ve Statutu Moravské zemské knihovny v Brně, který byl vydán Rozhodnutím ministra kultury České republiky dne 25. 2. 2002 pod č. j. 2608/2002.

Moravská zemská knihovna spravuje:

- a) movitý majetek zvláštního druhu, kterým jsou knihovní fondy. Informace o knihovním fondu jsou uvedeny v příloze č. 1;
- b) movitý majetek, jehož rozsah je dán inventárním seznamem. Jeho celková hodnota je uvedena na majetkových účtech v rozvaze (viz příloha č. 3) a k 31. 12. 2008 činí 81 626 545,83 Kč;
- c) nemovitý majetek, jehož rozsah je dán inventárním seznamem. Jeho celková hodnota je uvedena na majetkových účtech v rozvaze (viz příloha č. 3) a k 31. 12. 2008 činí 518 740 484,40 Kč;
- d) jiné majetkové hodnoty, jejichž rozsah je dán inventárním seznamem. Jejich celková hodnota je uvedena na majetkových účtech v rozvaze (viz příloha č. 3) a k 31. 12. 2008 činí 2 277 438,41 Kč.

Moravská zemská knihovna odepisuje majetek lineární metodou podle odpisového plánu. Doby odepisování jsou stanovovány podle předpokládané životnosti jednotlivých předmětů při zařazování do užívání.

Celkové pohledávky a závazky jsou uvedeny v rozvaze (viz příloha č. 3) a po lhůtě splatnosti dosahovaly výše 126 769,40 Kč. Upomínky byly zaslány 17 odběratelům.

f) ÚDAJE O ROZPOČTU PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

Ve schváleném rozpočtu na rok 2008 obdržela MZK příspěvek na provoz ve výši 75 721 tis. Kč. V průběhu roku 2008 bylo provedeno 11 rozpočtových opatření, kterými byly přidělovány převážně účelové investiční a neinvestiční prostředky na programové projekty VaV, VISK, Česká knihovna a Kulturní aktivity. Mimorozpočtové zdroje byly získány od ÚSC (1 650 tis. Kč – Regionální funkce knihoven), GA ČR (270 tis. Kč – projekt Noviny a časopisy ČR), publikace 2. kolokvium V4+ (34 tis. Kč) a projekt LIWA (314 tis. Kč).

Základní ukazatele hospodaření (v tis. Kč)

ukazatel	rozpočet schválený	rozpočet po změnách	skutečnost k 31. 12. 2008	% plnění
výnosy celkem	85 791	96 042	96 614	100,6
v tom: výnosy z vlastní činnosti	9 000	9 000	9 205	102,3
zúčtování fondů	750	750	473	63,1
ostatní výnosy	320	320	886	276,9
dotace od zřizovatele	75 721	85 972	83 782	97,5
mimorozpočtové zdroje	0	0	2 268	
náklady celkem	85 791	96 042	96 465	100,4
v tom: spotřebované nákupy	18 941	22 386	22 639	101,1
služby	11 478	16 265	16 260	100,0
osobní náklady	44 342	46 451	48 426	104,3
z toho mzdy	32 441	33 932	35 271	103,9
ostatní náklady	1 860	1 860	1 861	100,0
odpisy	6 890	6 890	7 237	105,0
zůst. cena prodaného majetku	2 190	2 190	0	
daň z příjmů	0	0	16	
hospodářský výsledek			+ 149	

Poznámka: údaje jsou uvedeny včetně programových projektů.

g) HODNOCENÍ A ANALÝZY

1. Zdůvodnění rozpočtových opatření

V rámci pravomoci správce kapitoly bylo v průběhu roku 2008 provedeno 11 rozpočtových opatření o celkovém absolutním objemu 10 318 tis. Kč, z toho 67 tis. Kč investičních. Úpravy schváleného rozpočtu převážně spočívaly v poskytnutí účelových prostředků na programové projekty. V důsledku uvedené skutečnosti prováděla MZK postupně interní rozpočtová opatření navýšením výnosů a úměrným zvýšením nákladů v analytické evidenci.

2. Vyhodnocení výnosů a nákladů

Vyhodnocení výnosů

Celkové výnosy (v tis. Kč)

položka	skutečnost	% k Σ celkových výnosů
výnosy z vlastní činnosti	9 205	9,51
zúčtování fondů	473	0,50
ostatní výnosy	886	0,92
dotace	83 782	86,72
mimorozpočtové zdroje	2 268	2,35
celkem	96 614	100,00

Výnosy z vlastní činnosti (v tis. Kč)

položka	skutečnost	% k Σ vlastních výnosů
fotoslužby	200	2,18
publikace	105	1,14
ztráty a bloky	2 676	29,08
rešerše	21	0,23
MMVS	359	3,90
pronájmy	1 079	11,72
TÚK (včetně nákladů)	4 022	43,69
poplatky z prodlení, ztráty	735	7,98
ostatní	8	0,08
celkem	9 205	100,00

Ostatní výnosy (v tis. Kč)

položka	skutečnost	% k Σ ostatních výnosů
aktivace materiálu a zboží	123	13,88
úroky	6	0,68
kurzové zisky	2	0,23
jiné ostatní výnosy celkem	755	85,21
v tom: knihovnické kurzy	60	
náhrady za energie	190	
náhrady za služby	141	
náhrady za tel. hovory	32	
účastnický poplatek na Kolokvium	197	
ostatní	135	
celkem	886	100,00

Vyhodnocení nákladů

Celkové náklady (v tis. Kč)

položka	skutečnost	% k Σ celkových nákladů
nákupy celkem	22 639	23,47
z toho: knihy	7 935	8,22
materiál	2 357	2,45
odpisy DHIM	1 299	1,35
energie	6 204	6,43
knihařské práce, vazby	1 392	1,44
zboží TÚK	3 452	3,58
služby celkem	16 260	16,85
z toho: opravy a údržba	2 222	2,30
cestovné	345	0,36
nájemné	284	0,29
ostatní služby včetně stravování	10 135	10,51
doprava	784	0,81
poštovné, telefony, internet	2 490	2,58
osobní náklady	48 426	50,20
z toho: mzdy	35 271	36,56
daně a poplatky	26	0,03
ostatní náklady	1 861	1,93
odpisy	7 237	7,50
daň z příjmů	16	0,02
celkem	96 465	100,00

3. Údaje o podílu státního rozpočtu na financování činnosti MZK

Mimo schválený rozpočet byly v průběhu roku uvolněny neinvestiční účelové prostředky ve výši 8 955 tis. Kč, investiční účelové dotace na projekty v objemu 67 tis. Kč.

Přehled poskytnutých dotací (v tis. Kč)

druh dotace	neinvestiční	investiční systémová
provoz objektu MZK	74 827	
VISK	2 597	67
VaV	2 173	
Česká knihovna	3 500	
Kulturní aktivity	585	
Publikace k výročí	100	
dotace celkem	83 782	
mimorozpočtové zdroje	2 268	
zdroje celkem	86 050	67

Přidělené neinvestiční a investiční systémové dotace ze státního rozpočtu byly plně vyčerpány v souladu s podmínkami poskytnutí dotací.

4. Rozbor čerpání mzdových prostředků

Plán práce na přepočtený stav 171 osob nebyl překročen. Závazný ukazatel čerpání mzdových prostředků byl dodržen. Vykazované překročení mezd bylo kryto podílem mimorozpočtových zdrojů GA ČR a Regionálních funkcí knihoven. Průměrný plat činil 18 119 Kč.

5. Výzkum a vývoj

Programy Ministerstva kultury ČR – Odbor umění a knihoven

Veřejné informační sítě knihoven (VISK) v roce 2008

VISK 2

Mimoškolní vzdělávání knihovníků Jihomoravského kraje

řešitelka *Michaela Shejbalová*

MZK pokračovala v r. 2008 v organizování základních kurzů práce s informačními a komunikačními technologiemi (ICT). Kurzy probíhaly formou jednodenních prezentací a práce u počítačů v týdenních intervalech. Posluchači byli převážně knihovníci z veřejných městských, místních a obecních knihoven, kteří po absolvování zpracovávali závěrečné testy. Ke každému kurzu účastníci dostali výukové materiály. Velký zájem byl o nově nabídnuté kurzy Komunikace po Internetu a Elektronické služby knihoven. V tomto roce byla rozšířena lektorská základna o dva nové lektory, ale přednášeli i lektori, se kterými spolupracuje MZK už několik let. Zpětná vazba byla zajišťována formou dotazníku, kde posluchači písemně hodnotili průběh kurzu i výklad lektora. Celkem bylo v roce 2008 realizováno 13 kurzů v rozsahu 200 vyučovacích hodin, zúčastnilo se 137 knihovníků.

VISK 3

Program pro tvorbu metadat pro systém Kramerius a Národní systém pro obohacování bibliografických záznamů

řešitel *Ing. Petr Žabička*

Původním cílem projektu bylo vyvinout volně (včetně zdrojového kódu) dostupnou aplikaci pro tvorbu metadat pro systém Kramerius. Později díky navýšení dotace přibyl vytvoření obálek knih.

Služba ObalkyKnih.cz je koncipována jako centrální služba snadno zapojitelná do katalogů knihoven, zatímco editor by měl být instalován lokálně v každé knihovně jej využívající.

Služba ObalkyKnih.cz obsahuje nyní přes 216 000 obálek knih a tento počet dále narůstá. Zdrojem obálek jsou zejména Amazon, dále pak TOC projekt, SKAT, Kanzelsberger, LibraryThing a Kosmas. Stávající server začalo již v loňském roce během betatestování přímo využívat 12 knihoven, nejvíce jej nyní využívají Moravská zemská knihovna, Masarykova univerzita a Národní knihovna. Stávající uživatelé službu vysoce hodnotí, zároveň však požadují její rozšíření zejména o obsahy, recenze a anotace, dále o podporu děl bez ISBN, možnost vkládání hodnocení uživatelů a možnost oprav (redakce) obsahu databáze.

Metadatový Editor je koncipován jako webová aplikace, kde server může být provozován buď lokálně na počítači uživatele, nebo centrálně na serveru instituce. Jak název naznačuje, Editor umožňuje nejen metadata vytvářet, ale i editovat metadata již vložená do systému Kramerius. Systém již byl otestován při editaci metadat periodik i monografií z MZK a Knihovny Akademie věd.

Služba ObalkyKnih.cz i Metadatový Editor byly vyvinuty jako open source systémy dostupné všem zájemcům.

VISK 5

Retrokonverze monografií a seriálů v MZK Brno

řešitelka RNDr. Blanka Sapáková

Cílem projektu bylo pokračovat v retrokonverzi periodik a monografií, které jsou uloženy v depozitářích MZK. Při retrokonverzi periodik se pokračovalo ve zpracování podle katalogu periodik Č1 z let 1951–1996. Byly vyhledávány nezpracované záznamy a popisovány do báze MZK, exempláře se zjišťovaly v našem naskenovaném lístkovém katalogu. V monografiích se navázalo na probíhající retrokonverzi a postupovalo se od roku 1983/84 směrem k nižším rokům. Jako podklad pro práci byl použit revizní katalog u základních formátů 1, 3, 4. Při zpracování se pracovníci dostali zhruba k roku 1972/73 ve formátu 1 a 1982/83 ve formátu 3 a 4. V rámci tohoto projektu bylo v roce 2008 zpracováno 3 223 nových záznamů periodik včetně rozpisu exemplářů a 22 565 monografií. Záznamy monografií i seriálů byly předávány do Souborného katalogu ČR.

VISK 6

Digitalizace komenian a rukopisů zámecké knihovny Chorinských z fondu MZK v Brně v roce 2008

řešitel Mgr. Přemysl Bar

Moravská zemská knihovna digitalizovala v roce 2008 staré tisky ze sbírky komenian – knih Jana Amose Komenského vydaných do roku 1800. Sbírkou byla založena na začátku 20. století z vlastního fondu knihovny a postupně doplňována koupěmi z českých i zahraničních antikvariátů. Několik exemplářů je součástí původní Pedagogické knihovny (lokace STPK) a uzavřených sbírek (zámecké a školní knihovny). Fond komenian tvoří asi 40 % z celkového počtu známých děl J. A. Komenského dochovaných na území tehdejšího Československa. Speciální sbírka nebyla digitalizovaná celá, nýbrž byly vybrány nejvýznamnější exempláře podle kritérií např. český unikát ve fondu MZK, exemplář nesmí být, pokud není českým unikátem, defektní, exemplář prvního vydání bez ohledu na počet známých exemplářů, u druhého a dalších vydání pouze ta, u nichž jsou známy nanejvýš tři exempláře v knihovnách ČR. Podle těchto kritérií bylo zdigitalizováno 73 děl.

VISK 7

Digitalizace a zpřístupňování přes internet

řešitelka Mgr. Radka Chlupová

V roce 2008 byly v rámci projektu VISK 7 – Kramerius převedeny do mikrofilmové podoby tituly brněnských novin: Neuigkeiten 1851–1867, Znamer Wochenblatt 1850–1938, Brněnské noviny 1897–1921. Mikrofilmy byly nasnímány ve všech třech kopiích (archivní, matriční a uživatelská). Při výrobě mikrofilmů byly dodrženy výrobní parametry dané doporučenými normami ISO. U firmy Elsyst Engineering byla zadána výroba digitalizované podoby Lidových novin roky 1933–1952, Přílohy Lidových novin – Večery 1911–1914, Tramp 1929–1931, Davidova houpačka 1926–1931 a část titulu Komár. Bibliografické informace o nasnímkaných titulech jsou evidovány v databázi fondu MZK a jsou zasílány informace do databáze CZROMM. Uživatelské kopie jsou zpřístupňovány a jsou zajišťovány výpůjční služby a reprografické služby i pro potřeby služby MVS. Titul Lidové noviny je vystaven na internetové adrese <http://kramerius.mzk.cz>.

VISK 9

Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit 2008

řešitelka PhDr. Eliška Pospíchalová

Hlavním cílem projektu bylo vytvořit infrastrukturu pro kooperativní tvorbu, využívání a sdílení souboru národních autorit mezi NK ČR a MZK a zároveň obohacení záznamů NK ČR o autority, které zatím součástí báze národních autorit nejsou. Celkově bylo v uplynulém roce zpracováno 6 238 nových autoritních záznamů na autory a korporace, lokální supervizí prošlo 6 103 autoritních záznamů a doplněno bylo 1 221 v bázi AUT10 již existujících záznamů. Organizace linky zpracování v MZK umožnila, že úsek jmenných autorit v MZK Brno zajistil možnost propojení se záznamem v autoritní bázi NK ČR po celý rok 2008 více než v 99 % z celkového množství původců literatury v novém přírůstku fondu.

Věda a výzkum v roce 2008

Výzkumný záměr 2004–2010

Historické fondy Moravské zemské knihovny v Brně

řešitel Ing. Petr Žabička

V roce 2008 pokračovaly práce na zpracování fondu. Podařilo se uzavřít významnou etapu – zpracování tištěného kmenového historického fondu MZK. Mimo dokončení katalogizace starých tisků kmenového fondu a tištěných hudebnin tak byly zpracovány i všechny prvotisky a dvě historické knihovny. Průběžně pokračovalo zpracování rukopisů, které budou dokončeny v roce

2009. Ke zpracování tak mimo rukopisů ve formátu MASTER zůstávají již jen dvě historické knihovny.

Projekt VaV 2008–2011

Staré mapy online – OldMapsOnline.org

řešitel Ing. Petr Žabička

Hlavním cílem projektu je vývoj technologie, umožňující formou polo-provozu paměťovým institucím zpřístupňovat na internetu kvalitně georeferencované mapy a další dokumenty grafické povahy. Tato technologie umožní uživatelům co nejpřesnější georeferenci předloh velkých rozměrů, vyhledávání digitalizovaných map s vazbou k určitému místu s využitím geografických a časových informací, bude dostupná v anglické verzi. V tomto roce řešení projektu byla největší část práce věnována analýzám existujících nástrojů, studiu a testování různých softwareových nástrojů. Došlo i na vývoj nových aplikací včetně důležité teoretické práce: vývoje algoritmů pro nejlepší afinní transformaci. Pro prezentaci výsledků byl pořízen portál OldMaps Online.org, na kterém jsou pravidelně zveřejňovány aktuální informace a stav řešení projektu.

Projekt VaV 2008–2011

Digitalizace moravských knihovních sbírek

řešitel doc. PhDr. Jaromír Kubíček, CSc.

Projekt se zabývá problematikou zpřístupnění obsahu digitalizovaných dokumentů využitím možností stávajících programů pro systém Kramerius. Metodou OCR je umožněno po zadání tematických hesel vyhledávat relevantní texty z digitalizovaných dokumentů. Vedle toho je k dispozici analytická bibliografie, jejíž záznamy jsou vyhledávány zejména v oblasti společenských věd. Projekt Digitalizace moravských knihovních sbírek sleduje vazby mezi záznamy bibliografických soupisů a digitalizovanými periodiky z pohledu vývoje systému Kramerius. V roce 2008 proběhla excerpcí rozsáhlého souboru článků, zpráv a původní literární tvorby z deníku Lidové noviny. Bibliografické záznamy získané heuristickou prací v době, která předcházela automatizovanému zpracování, byly metodou OCR konvertovány a připraveny pro využití v databázi.

Z vybraného souboru českých a německých bohemikálních titulů periodik vydávaných na Moravě v 18.–20. století byly analyticky z hlediska úplnosti rozepsány čtyři tituly s celkovým rozsahem 1 613 záznamů. Z výsledku excerpcí byly vydány tři samostatné publikace, doplněné úvodním hodnocením a rejstříkem. Záznamy jsou připraveny k propojení fulltextů článků v databázi digitalizovaných titulů v systému Kramerius.

Grantová agentura Akademie věd

GAČR 2006–2008

Noviny a Časopisy České republiky – jejich stav v paměťových institucích a zpracování

řešitel doc. PhDr. Jaromír Kubíček, CSc.

Rok 2008 byl posledním rokem řešení projektu Grantové agentury ČR č. 409/06/1172. V uvedeném období zaměřili řešitelé své pracovní úsilí na zpracování a vydání bibliografie časopisů vycházejících v období 1919–1945 (vyšlo 2006–2007 ve čtyřech svazcích) a bibliografie novin vycházejících od počátku do roku 1918 (vyšlo 2008 ve dvou svazcích). Jde o vědeckou edici *Česká retrospektivní bibliografie (CERBI)* základní informační hodnoty. Bylo provedeno jednotně zpracovaných celkem 11 751 titulů, z nichž převážná většina byla knihovnicko-bibliografických způsobem ověřena podle výskytu v knihovnách paměťových institucí. Tiskuté bibliografické výstupy doplňují svazky rejstříků (místní rejstřík s přehledem vydavatelů, jmenný rejstřík vydavatelů a věcný/chronologický rejstřík). Výsledky exerce jsou rovněž zveřejněny v bibliografické databázi (<http://www.mzk.cz/katalogy/per>), v níž celkový počet záznamů dosáhl počtu téměř padesát tisíc, a databáze tak obsahuje nejúplnější přehled periodik vydávaných v minulosti na území našeho státu.

Mezinárodní projekty FP7

7. rámcový program (FP7)

LIWA (Living Web Archives) 2008–2011

řešitel ing. Petr Žabička

Od roku 2008 jsme spoluřešiteli projektu LIWA. Projekt se zabývá zachycením relevantních informací současného obsahu Webu a jejich uchováním. LIWA se dívá za hranice čistého „zmrazení“ webového obsahu pomocí statických snímků, a snaží se tak přispět ke tvorbě „živých“ webových archivů. Důležitá jsou proto hlediska zajištění dlouhodobé interpretability, zlepšení kvality archivu díky odfiltrování nežádoucích šumů, zohlednění sémantického a terminologického vývoje v čase s ohledem na širokou škálu obsahu. Výsledkem projektu budou i dvě vzorové aplikace – jedna se zaměřením na archivaci streamovaných médií a druhá se zaměřením na sociální webový obsah.

Koordinátorem je University Hannover – L3S Research Center (LUH, DE) a dalšími spoluřešiteli European Archive Foundation (EA, NL), Max-Planck-Institut für Informatik (MPG, DE), Computer and Automation Research Institute, Hungarian Academy of Sciences (MTA SZTAKI, HU), Stichting Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (SV, NL), Hanzo Archives Limited (HANZO, UK), National Library of the Czech Republic (NLP, CZ), Moravian Library (MZK, CZ).

6. Financování reprodukce majetku v ISPROFIN

V roce 2008 nebyla prostřednictvím ISPROFIN kryta žádná investiční akce.

7. Dotace a návratné finanční výpomoci poskytované MZK

V roce 2008 neposkytovala MZK žádné finanční prostředky.

8. Programy Evropských společenství

Od roku 2008 je MZK spoluřešitelem projektu LIWA. Projekt se zabývá zachycením relevantních informací současného obsahu Webu a jejich uchováním.

neinvestiční dotace	314 069,50 Kč
vlastní zdroje	75 814,90 Kč
celkem	389 884,40 Kč

9. Spolupráce se zahraničím

MZK je členem a účastní se jednání:

- ☞ IGeLU (International Group of ExLibris Users), Itálie
Organizace sdružuje knihovny používající produkty firmy ExLibris (v našem případě knihovní systém ALEPH) a zastupuje je při jednání o dalším vývoji produktu. Členský příspěvek EUR 220.
- ☞ LIBER (The Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche), Dánsko
Organizace sdružující evropské vědecké knihovny. Členství s sebou přináší možnost účasti na odborných konferencích pořádaných LIBER a zejména také přístup k čtvrtletně publikovanému periodiku LIBER Quarterly. Členský příspěvek DKK 1 376.
- ☞ IAML (International Association of Music Libraries Archives and Documentation Centres), Holandsko
Organizace sdružující knihovny a další instituce s hudebními fondy. Součástí členství je mimo jiné i přístup k periodiku Fontes artis musicae. Členský příspěvek EUR 55.

Členství MZK v uvedených institucích je na dobu neurčitou. Věcný přínos pro MZK v rámci výzkumného záměru Historické fondy plně koresponduje s vynaloženými náklady.

10. Mezinárodní konference a zahraniční cesty

V roce 2008 bylo realizováno 16 zahraničních služebních cest, kterých se zúčastnilo 12 zaměstnanců. Náklady na tyto služební cesty činily v přepočtu 193 634 Kč, z toho doprava 73 194 Kč, ubytování 55 495 Kč a stravné 64 945 Kč.

O jednotlivých cestách byly zpracovány zprávy a výsledky vyhodnoceny s cílem přínosu při řešení výzkumných úkolů, respektive aktuální odborné problematiky. Cesty pokládáme za účelné a prospěšné v rámci odborné činnosti MZK včetně vynaložených nákladů.

11. Rezervní fond

V roce 2008 nebyly do rezervního fondu převedeny žádné účelové prostředky.

12. Přehled hospodářských činností

MZK nevykonávala žádnou hospodářskou činnost.

13. Hospodářský výsledek

Provoz MZK v roce 2008 lze hodnotit jako úspěšný v plnění základních funkcí knihovny jak vůči odborné veřejnosti, tak i v řešení vnitřní problematiky.

Zvýšené náklady v oblasti oprav v souvislosti s opravami regálových konstrukcí a následným přesunem knižního fondu do části nového depozitáře, byly pokryty dotací zřizovatele. Fond reprodukce investičního majetku byl v průběhu roku 2008 čerpán na dvě akce stavebního charakteru, a to stavební úpravy části nového depozitáře a jeho propojení se stávající budovou MZK podzemním instalačním koridorem. Proto nemohl být použitý na předmětné opravy.

MZK skončila ke konci roku 2008 s kladným výsledkem hospodaření ve výši 148 605,42 Kč.

h) SLUŽBY – PŘEHLEDY ČINNOSTI MZK

1. Útvar ředitele

Rok 2008 byl pro Moravskou zemskou knihovnu výjimečný jubileem 200. výročí jejího trvání, ke kterému byla zaměřena hlavní pozornost při přípravě akcí i získání potřebných prostředků na jejich zdařilý průběh. Záštitu nad akcemi spojenými s výročím převzal Václav Jehlička, ministr kultury ČR, a Stanislav Juránek, hejtman Jihomoravského kraje. V rámci oslav jsme uspořádali 2. mezinárodní knihovnické kolokvium zemí V4+, jubilejní výstavu s exponáty ze sbírek knihovny a další doprovodné akce. K výročí a připojenému kolokviu byly vydány tři publikace – *Moravská zemská knihovna 1808–2008: knihovní sbírky*, textový sborník materiálů kolokvia, videozáznamy z jednání kolokvia na DVD. Předcházely tiskové konference, jednání přípravného výboru a podání projektů určených pro ministerstvo kultury, Jihomoravský kraj, Visegrad Fund, které byly přijaty a které společně se vstřícným přístupem spolupracujících firem a sponzorů uhradily veškeré náklady spojené s jubilejními akcemi, které proběhly v následujícím programu:

200 LET MORAVSKÉ ZEMSKÉ KNIHOVNY V BRNĚ

a 2. mezinárodní KOLOKVIUM knihovnických odborníků zemí V4+

6. 7. 2008, od 17 hod.

Městské divadlo v Brně

- ≈ **zahájení oslav** projevy ředitele Městského divadla Stanislava Moši, ředitele Moravské zemské knihovny Jaromíra Kubíčka, ředitele odboru umění a knihoven Ministerstva kultury ČR Františka Zborníka a radního pro kulturu Jihomoravského kraje Jana Letochy
- ≈ **inscenace hry** Stanislava Moši – Petra Ulrycha *Koločava* podle literární předlohy Ivana Olbrachta
- ≈ **recepce** pro všechny účastníky

Na zahájení oslav a představení byli pozváni účastníci kolokvia (asi 100 hostů), představitelé veřejného života (asi 120 hostů) a zaměstnanci MZK (asi 100 hostů). Divadlo bylo takto „vyprodané“ s maximální účastí.

Divadelní představení bylo zakoupeno smlouvou mezi MDB a MZK, náklady na recepci byly součástí plánovaných nákladů.

7. 7. 2008, 9–14 hod.

Hotel AVANTI

2. kolokvium knihovnicko-informačních pracovníků zemí V4+ na téma *Digitalizace – cesta k ochraně a zpřístupnění dokumentů*, část 1. Národní strategie pro digitalizaci sbírek knihoven, moderoval Adolf Knoll

- ≈ zahájení projevem ředitele MZK a představením pracovního předsednictva, a to moderátorů (Adolf Knoll z NK ČR a Petr Žabička z MZK) a představitelů národních knihoven zemí V4 (Péter Dippold a Katalin Bánkeszi z Maďarska, Katarzyna Ślaska z Polska, Dušan Katuščák ze Slovenska, kteří přednesli vstupní referáty)
 - ≈ přednes referátů a prezentací také ze zemí ČR (Adolf Knoll), Lotyšska (Inga Grīnfelde), Rakouska (Christa Müller), Rumunska (Elena Tîrziman)
- Simultánní tlumočení č/a, a/č smluvně zajišťovala firma BOKS.

7. 7. 2008, 15 hod.

Památník písemnictví na Moravě, Rajhrad

- ≈ **zahájení výstavy** *Knihovní sbírky MZK*, projevy ředitele Památníku písemnictví na Moravě Antonína Rečka a ředitele MZK Jaromíra Kubíčka
- ≈ hudební vystoupení Českého žesťového kvinteta
- ≈ prohlídka výstavy včetně klášterní knihovny

Přeprava účastníků kolokvia do Rajhradu byla zajištěno dvěma autobusy objednanými u dvou firem. Pohoštění na vernisáži bylo objednáno samostatnou objednávkou. Po ukončení prohlídky byli účastníci odvezeni do Moravské zemské knihovny na pokračování programu v 17 hod. Výstava v Památníku byla objednána k realizaci u Muzea Brněnska.

7. 7. 2008, od 17 hod.

Moravská zemská knihovna, foyer hlavní budovy

- ≈ **ochutnávka vín** od jihomoravských pěstitelů, na zahájení pronesli projevy ředitel MZK a generální ředitel a. s. UNISTAV Miroslav Friš, který byl spoluorganizátorem
- ≈ **exkurze po knihovně** byla uspořádána ve třech skupinách pro celkem 56 zájemců v 18 hod., v 19 hod. pro zahraniční hosty v angličtině a ve 20 hod.

8. 7. 2008, 9–14 hod.

Hotel AVANTI

2. kolokvium knihovnicko-informačních pracovníků zemí V4+ na téma *Digitalizace – cesta k ochraně a zpřístupnění dokumentů*, část 2. Technologie digitalizace, moderoval Petr Žabička

- ≈ bylo předneseno 12 příspěvků o masové digitalizaci, zařízení digitalizačních pracovišť, skenovacích robotech, ochraně digitalizovaných dokumentů apod. Šlo o osm příspěvků zahraničních přednášejících a čtyři příspěvky od domácích pracovišť a firem
- ≈ v předsálí jednacího sálu byly expozice 10 firem, na nichž byla prezentována technika na digitalizaci dokumentů

Účast po oba dva dny kolokvia byla vysoká – 122 zájemců.

Útvar ředitele zajišťoval také konferenci *Literatura určená k likvidaci IV* (ve spolupráci s Obcí spisovatelů), mezioborové sympozium *Jezuité a Brno* (ve spolupráci s Ústavem hudební vědy FF MU) a podílel se na organizaci další přednáškové a výstavní činnosti.

Soustavně se sledovaly možnosti a předkládaly projekty pro využití programů určených pro činnost knihoven v resortu ministerstva kultury, u Grantové agentury ČR, v programu tzv. Norských fondů a Integrovaném operačním programu EU.

V řešení prostorových problémů došlo k vystěhování sbírek knihovny z depozitáře Hostim a tento objekt byl jako zbytečný odprodán. Investiční akce byly zaměřeny na využití objektu depozitáře H1 Šumavská (do kterého byly přestěhovány knihovní fondy z Hostima) včetně jeho propojení instalačním koridorem s hlavní budovou knihovny.

V řadě interních směrnic byla provedena novelizace – u NŘ 1 *Doplňování a zpracování knihovního fondu*, NŘ 6 *Zařazování čtenářů do čtenářských skupin a diferenciací poskytovaných služeb*, NŘ 17 *Revize a vyřazování knihovního fondu*; byla zpracována a vydána nová směrnice NŘ 29 *Inventarizace majetku a závazků*.

Na úseku interního auditu byly provedeny dva rozbory. Po mediální kampani v souvislosti s pronájmy prostor MZK ve prospěch jiných firem byla provedena veřejnosprávní kontrola pracovníky MK. Nápravná opatření spočívala ve změně smluv tak, že bylo dosaženo transparentnosti vzájemných vztahů, k ekonomickým únikům nedocházelo ani v předchozích vztazích.

Úsek personální agendy je v přehledu zachycen v oddíle **d**) této zprávy.

2. Ekonomický odbor

Výsledky činnosti oddělení informační soustavy a oddělení provozu a investic jsou zachyceny v bodech **e)**, **f)** a **g)** část 1–4 této zprávy. Z dalších činností:

Evidence

Bylo zpracováno 10 361 účetních dokladů, vlastních faktur bylo vystaveno 2 076, z toho TÚK 1 299.

Operativně-technická evidence inventáře byla prováděna průběžně, roční inventarizace hospodářských prostředků byla provedena ke dni 31. 12. 2008.

Přeprava

Bylo provedeno 92 celodenních jízd třemi vlastními služebními automobily, kterými bylo najeto 40 002 km.

Expedice

Vypraveno bylo 9 642 zásilek (8 478 dopisů, 1 164 balíčků), z toho 1 654 do ciziny; přijato bylo 2 334 balíčků.

Technické provozy

V knihařské dílně bylo zhotoveno 5 523 vazeb knihovních dokumentů a 2 302 švédských desek a obalů, 31 krabic. Byl proveden tisk 570 000 stran A4 na stroji Romayor a 84 445 kopií A4 na stroji Minolta. V úseku mikrografie bylo zhotoveno 107 155 snímků (205 filmů) a zkopírováno 239 210 snímků (493 filmů). V úseku konzervace bylo zrestaurováno 12 vzácných tisků a dalších 26 ošetřeno, u 500 barokních map byly provedeny opravy a očištění.

3. Odbor služeb

Knihovna si stále drží základní trend vysokých ukazatelů výkonnosti ve výpůjčních a informačních službách.

Automatizovaný výpůjční systém ALEPH byl v letních měsících plynule převeden na vyšší verzi a problémy, které se ojediněle vyskytly, byly řešeny operativně za provozu.

Vedoucí směn pokračovaly v získávání publikací za ztráty a 14 ztracených výtisků bylo nahrazeno stejnými exempláři.

Na úseku bibliografických informací bylo zpracováno 123 záznamů do báze ANL, bylo vytvořeno a upraveno 10 738 autoritních záhlaví, upraveno 240 záznamů ikonografií a do Kalendária bylo vloženo 467 záznamů ikonografií včetně portrétů ve vyšší kvalitě zobrazení než v loňském roce.

Ve volném výběru je umístěno celkem 55 382 knihovních jednotek a roční přírůstek činil 6 041 svazků. V červenci a srpnu proběhla revize volného výběru a příruček ve všeobecných studovnách. Bylo zrevidováno 93 282 svazků knih, z toho ve volném výběru 53 168 a 40 064 svazků knih v příručkách jednotlivých studoven. Prezenčně bylo půjčeno 71 505 knih a časopisů, z toho 264 map, ikonografií a elektronických dokumentů. Nevyzvednutých dokumentů připravených k půjčení bylo bez využití vráceno do skladu 5 657.

Oddělení knihovních fondů za vydatné pomoci především vlastních pracovníků a dvou brigádníků přestěhovalo v době od června do poloviny září knihovní fond z depozitáře Hostim do zrekonstruovaných prostor v novém depozitáři budovy H1. Jedná se o fond bývalé Technické knihovny, o celkovém počtu 4 000 bm, tj. cca 160 000 svazků. Zároveň byly do tohoto skladu přestěhovány časopisy, které byly umístěny v budově MZK (350 bm), v zájmu sloučení titulů, které byly do té doby novějšími ročníky rozděleny.

Další přesuny fondu, kterými se zabývaly pracovnice oddělení knihovních fondů, se týkaly formátu S (25 bm), fondů sbírek Bezruč, Březina, Deml, Florian, bibliofilie a fondu Z (330 bm). Bylo dokončeno stěhování fondů bývalé Pedagogické knihovny, kdy bylo přestěhováno posledních 720 bm časopisů a pokračovalo se v přeštitkování cca 2 000 svazků knih.

V době letního provozu prováděli pracovníci číselnou revizi ve skladech, při níž se také odstraňuje chybné řazení vzniklé chybným popisem nebo adjustací.

Výpůjčky

V půjčovně bylo podáno 431 742 objednávek, vyřízeno bylo 412 830 požadavků, což je téměř 96 % kladně vyřízených objednávek. Z připravených dokumentů si čtenáři nevyzvedli 45 737 svazků, které byly bez dalšího využití vráceny zpět do skladu, což v průměru znamená šestitýdenní marnou a nevyužitou práci pro pracovníky oddělení fondů a oddělení absenčních výpůjček.

Výpůjčky ze skladiště

výpůjčky	2006	2007	2008
mimo knihovnu	349 641	347 891	295 588
prezenčně ve studovnách	73 119	72 914	71 505
celkem	422 760	420 805	367 093

Dovoz výpůjček z depozitářů

depozitář	2006	2007	2008
Hostim	150	280	140
Nesovice	25 100	26 300	24 700
celkem	35 050	28 510	24 840

Čtenáři

V roce 200. výročí vzniku knihovny jsme v rámci červencových oslav připravili pro uživatele dárek v podobě vystavení nebo prodloužení registrace zdarma. Tím jsme získali 1 845 nových čtenářů.

Přesto, že mírně poklesl počet registrovaných uživatelů knihovny, zvýšil se zájem čtenářů o zakoupení jednorázové denní průkazky na počet 1 420 prodaných průkazek. Stejně tak se navýšila intenzita návštěv uskutečněných prostřednictvím webových stránek, jednotlivých portálů, bází dat a díky vzdálenému přístupu i využívání licencovaných databází. Počet těchto uživatelů je každým rokem vyšší, letos zájemců bylo 1 649 713. Všeobecné studovny navštívilo 318 620 čtenářů, půjčovnou prošlo 235 940 čtenářů.

Čtenáři v jednotlivých kategoriích

kategorie čtenářů	2006	2007	2008
AU organizace, ústavy	174	185	179
A vědečtí pracovníci a VŠ učitelé	341	305	261
B čtenáři s VŠ vzděláním	6 371	6 615	5 726
Ba studenti humanitních oborů VŠ	8 880	8 614	7 960
Bb studenti užitých věd VŠ	8 416	7 797	7 334
Bc studenti vyšších odborných škol	907	839	666
C absolventi středních či učňovských škol	1 866	1 577	1 548
D studenti středních škol	706	652	579
Da dálkově studující VŠ	976	1 098	1 265
Ak zaměstnanci knihovny	204	208	223
Z cizinci	237	240	160
MVS	341	378	356
celkem	29 098	28 508	26 257

Meziknihovní výpůjční služby

Na úseku aktivní MVS se změnil postup zpracovávání objednávek, které jsou tištěny a zpracovávány průběžně během dne tak, aby nenastaly prodlevy a čtenáři dostali zapůjčené knihy a dokumenty včas. Na objednávkách z webu čtenáři uvádějí velmi krátké lhůty aktuálnosti svého požadavku.

Pro knihovnu Univerzity obrany bylo zdarma zajištěno 107 výpůjček knih nebo kopií článků ze zahraničních knihoven ve shodě se smlouvou o spolupráci.

Za výpůjčky byla vybrána částka 362 216 Kč.

Odesláno jiným knihovnám

	2006	2007	2008
vnitrostátně	6 335	6 657	6 004
do zahraničí	137	142	150

Výpůjčky z jiných knihoven

	2006	2007	2008
z ČR objednáno	1 817	2 194	2 284
z ČR zapůjčeno	1 331	1 300	1 566
ze zahraničí objednáno	2 368	2 036	1 759
ze zahraničí zapůjčeno	2 144	1 867	1 611

4. Odbor automatizace a informací

Automatizace

Jedním z hlavních úkolů oddělení automatizace je zajistit rutinní bezproblémový provoz knihovního systému ALEPH. Během letních prázdnin došlo k přechodu na verzi 18, nová verze běží na novém serveru HP Proliant DL 380 G5 a platformě Red Hat Enterprise Linux ES release 4. Systém je nyní stabilnější a rychlejší, také se přestaly objevovat chyby, které byly způsobeny provozováním systému na již nepodporované platformě Digital Alpha. K nejdůležitějším nově zprovozněným funkcím patří ty, které se týkají obohacování bibliografických záznamů ve veřejně přístupném katalogu o další informace:

- Funkce doplňování záznamů o obrázky obálek publikací. Tato činnost je spojena s provozováním serveru ObalkyKnih.cz, jehož cílem je udržovat velkou databázi obrázků obálek. Tento server pak naše a jiné knihovny používají pro obohacování katalogu o obrázky automatickým linkováním ze stručného a úplného zobrazení záznamů pomocí ISBN.
- Funkce obohacování katalogu o obsahy knih využívá TOC server, provozovaný Národní knihovnou ČR. Pracovníci linky zpracování rutinně skenují obsahy zpracovávaných publikací a ukládají je na tento server. Následně pak dochází k automatickému stahování dat, jejich uložení do modulu ADAM a zobrazení v čtenářském katalogu.

Pro využití v systému Kramerius byl navržen a naprogramován metadátový editor, který umožňuje vytvářet metadata na základě již vytvořených bibliografických záznamů. Jeho funkčnost je optimalizována pro různé dlouhé sekvence vzestupně očíslovaných stránek. Tento program je volně k dispozici zájemcům včetně zdrojového kódu na adrese: <http://meditor.mzk.cz>. Díky replikaci v rámci Krameria a vlastní digitalizaci dochází k rychlému doplňování diskového pole. Nedostatek prostoru a problém zálohování těchto dat bude nutno řešit zálohováním na pásky v příštím roce.

Uživatelé naší knihovny také uvítali dvě novinky, které jim bezesporu příjemné a zjednoduší přístup k informacím:

- zprovoznění plnohodnotného vzdáleného přístupu přes EZproxy umožňuje uživatelům MZK po přihlášení se přistupovat k placeným databázím i mimo fyzické prostory knihovny,
- ostrý provoz Eduroam – uživatelé všech institucí zapojených do projektu se mohou připojit k Wi-Fi všech institucí jen na základě svých domovských přístupových oprávnění.

Dále se v roce 2008 podařilo zajistit:

- zakoupení a zprovoznění přenosné čtečky čárových kódů za účelem využití při revizích,
- upgrade čtenářských počítačů ve studovně AVM instalací nové verze operačního systému MAC OS a rozšířením paměti,

- ☞ nákup nových počítačů na konci roku a nahrazení značné části již zastaralé techniky.

Pracovníci oddělení automatizace udržovali v provozu celý systém výpočetní techniky, zajišťovali provoz v konferenčním sále, počítačové učebně, opravy a výměnu počítačů a instalace nových operačních systémů a servis techniky pro zaměstnance a pro čtenáře ve studovnách.

Retrokonverze

Retrospektivní konverze monografií pokračovala průběžně převáděním záznamů z lokačního lístkového katalogu do elektronické podoby ve formátu MARC 21 nejméně na úrovni minimálního záznamu pro Souborný katalog ČR, převážně však na úrovni úplného záznamu. Neúplné záznamy byly doplňovány. Při zpracování se prováděla kontrola a doplnění autoritní formy jmen a korporací a využívalo se k přejímání záznamů Jednotné informační brány a některých zahraničních knihoven (zejména Kongresové knihovny). Deduplikace záznamů v bázi MZK byla prováděna slučováním záznamů knihovních fondů bývalé Univerzitní, Pedagogické a Technické knihovny. V roce 2008 bylo oddělením retrokonverze vytvořeno nebo podstatně doplněno 9 031 záznamů.

Při katalogizaci periodik se vycházelo z katalogizačních záznamů čtenářského katalogu periodik Č1. Vzhledem k tomu, že záznamy jsou v něm velmi stručné, porovnávaly se se záznamy v generálním katalogu ZI, se záznamy v bázi SBP01 (databáze periodik) a se záznamy NK – SKC, SKCP. Pokud se jedná o zahraniční periodika, vyhledávala se v databázích zahraničních knihoven. Doplňovaly se (přenášely se) další názvové údaje, nakladatelské údaje, periodicity, korporativní autority atd. Záznamy se zpracovávaly v souladu s AACR2 a MARC 21.

V roce 2008 bylo s podporou programu VISK 5 oddělením souborného katalogu českých periodik vytvořeno 3 223 nových záznamů a u 5 154 byly doplněny jednotky. Záznamy jsou přístupné ve veřejně přístupných bázích MZK a Souborném katalogu ČR a prostřednictvím Jednotné informační brány.

Pokračovala rekatalogizace historických map (Mollova sbírka) ve formátu MARC21 a bylo zpracováno 206 dokumentů.

Bibliograficko-informační činnosti

Analytický popis článků

V bibliograficko-informačním oddělení bylo zpracováno a uloženo celkem 2 500 záznamů pro ANL ČNB (analytický popis článků) a 3 796 záznamů výročních zpráv.

V roce 2008 jsme zahájili s podporou programu Výzkumu a vývoje analytický rozpis článků vztahujících se ke kultuře z Lidových novin a některých dalších časopisů.

Lidové noviny, resp. články z tohoto deníku věnované kultuře, byly předmětem bibliografického analytického zpracování již před řešením tohoto výzkumného úkolu. Excerpovány byly články z let 1893–1903, ale práce byly pozastaveny. Zpřístupnění tohoto titulu přes internet v systému Kramerius nabízelo vrátit se k původnímu záměru analytického rozpisu událostí vztahujících se ke kultuře, postupně na excerpici pracovat a získané záznamy propojit, a tím rozšířit vyhledávací možnosti v Systému Kramerius.

Pro Lidové noviny byly zpracovány zásady výběru článků se zaměřením na kulturní události. Excerpují se původní (ne agenturní) články referátového charakteru z jednotlivých oblastí kulturního života (divadlo, hudba, výtvarné umění) a kulturních institucí, literární texty v plném rozsahu. Zatímco u titulu Lidové noviny dochází k tematickému vymezení analytického popisu, je u dalších rozsahem menších titulů přijato hledisko relativní úplnosti.

Excerpce relevantních článků z deníku byla provedena z let 1893–1906 a z let 1912–1914. Bylo zpracováno 10 451 záznamů a tyto retrokonvertovány z podoby psacím strojem nebo i rukou psaných katalogizačních záznamů do podoby čitelné strojem.

V roce 2008 byly zpracovány a v edici Rejstříky moravského tisku vydány tiskem bibliografické soupisy Moravsko-slezský Časopis pro lid, Magazin nützlicher und angenehmer Lektüre aus verschiedenen Fächern für Leser aus allen Ständen, Večery : beletristická příloha Lidových novin.

Rešerše

V oddělení 4.2 bylo zpracováno 61 rešerší a 156 písemných informací, čtenářům bylo poskytnuto 77 individuálních konzultací. Po celý rok se tři pracovníce oddělení podílely na informační činnosti u hlavního informačního stolu v půjčovně.

Školení

Proběhlo 10 školení, zaměřených na vyhledávání a orientaci ve www Opac ALEPHu, zahraničních elektronických informačních zdrojích v MZK se zaměřením na EBSCO a českých elektronických informačních zdrojích. Školení se prováděla zčásti ve studovně elektronických médií, zčásti u terminálů ve studovnách.

V rámci činnosti Info USA Brno bylo organizačně zajištěno celkem 12 akcí, 10 seminářů a přednášek někdy spojených s promítáním filmů, kterých se zúčastnilo celkem asi 600 posluchačů a dvě výstavy: Kwajalein – život s radarem a Za svobodu a demokracii.

Studovna AVM

V souvislosti s vybavením studovny novými počítači Apple iMac byly pro čtenáře vyhotoveny instruktážní letáky a zorganizováno školení systému MAC OS X. Pracovníci studovny provádějí kromě pravidelných školení a individuálních instruktáží pro nové uživatele popis elektronických dokumentů.

5. Oddělení periodik

První čtvrtletí roku byla vysoká nemocnost na pracovišti, ale v průběhu roku se podařilo všechny úkoly splnit i zásluhou dvou nových pracovníků, které se vrátily z mateřské dovolené.

Studovna vázaných novin

Počet půjčených vázaných novin byl 10 533, počet výpůjček mikrofilmů a mikrofišů 1 892. Návštěvnost byla přibližně stejná jako v předcházejících letech – 9 762 čtenářů.

Vyhledávání požadavků a zhotovování kopií probíhá maximálně do 20 minut. Požadavky na tištěné kopie z mikrofilmů jsou vyřizovány většinou do druhého dne nebo při větším množství dohodou. Bylo zhotoveno 25 175 xerokopií. Vysoký počet kopií byl dosažen doplněním brněnského časopisu *Allgemeines europaisches Journal* z mikrofilmů i vypůjčených tištěných kopií.

Výpůjčky studovny vázaných novin

	2006	2007	2008
vázané noviny	8 604	10 014	10 533
mikrofilmy a mikrofiše	1 428	1 604	1 892

Zpracování seriálů

Bylo zpracováno a do fondu zařazeno 9 872 knihovních jednotek, z toho 2 643 tzv. „nepravých periodik“ (včetně iterací, aktualizací), mimo tištěné seriály bylo zpracováno 689 mikrofilmů a 625 CD-ROMů. Adjustací prošlo 10 337 svazků. Knihařsky bylo svázáno 3 783 svazků, v naší knihařské dílně 86 svazků. Zpracovaných darů bylo 327 svazků. Kompletované noviny předávané do depozitáře se kvůli větší ochraně začaly dávat do lepenkových krabic, celkem 701 kartonů.

Docházejících titulů bylo celkem 5 263; časopisů 3 558 (2× ročně a častěji) a 1 705 ostatních pokračujících zdrojů, z toho českých titulů 4 948, zahraničních 315. V roce 2008 začalo do knihovny docházet 887 nových titulů a 286 titulů bylo ukončeno – jedná se o tituly dále nevycházející nebo o ukončený odběr knihovnou.

Zpracování – katalogizace periodik (svazků)

	2006	2007	2008
časopisy	8 866	8 394	8 558
ostatní dokumenty	811	458	1 314
celkem	9 677	8 852	9 872

Ostatní činnosti

Během roku byl zpracován jeden nabídkový seznam a 17 cizích nabídkových seznamů bylo prověřeno. Z nabídkových seznamů a darů bylo doplněno 392 svazků časopisů a novin.

V online podobě funguje bez problémů služba „current contents“.

V rámci projektu Kramerius se podařilo dokončit digitalizaci Lidových novin, včetně přílohy Večery a na mikrofilm byly převedeny tituly: Neuigkeiten, Znaimer Wochenblatt a Brněnské noviny. Na internetu byly volně vystaveny a zpřístupněny digitalizované Lidové noviny, Našinec, Světozor a Zlatá Praha. Dostupné jsou na adrese: <http://kramerius.mzk.cz>.

6. Oddělení firemních a obchodních informací

Oddělení zajišťuje práce spojené s doplňováním, zpracováním a službami v oblasti speciálních druhů technické literatury. V r. 2008 zařadilo do fondu celkem 7 908 jednotek, z toho 1 530 českých norem, 1 250 českých patentů a 5 084 firemních materiálů (z toho 5 000 v papírové a 84 v elektronické podobě) a 44 svazků zkompletovaných firemních časopisů.

Přírůstek speciálních druhů technické literatury

	2006	2007	2008
normy ČSN	1 530	1 950	1 530
patenty	1 600	1 200	1 250
firemní literatura – tištěná	4 870	5 230	5 000
firemní literatura – CD, DVD	130	200	84
firemní časopisy	49	56	44
celkem	8 179	8 636	7 908

České technické normy jsme nakupovali v úplnosti v jednom exempláři jako v předchozích letech, nedoplňujeme pouze evropské a mezinárodní normy schválené k přímému používání jako ČSN vyhlášením ve Věstníku ÚNMZ a normy třídy 87. V souvislosti s reorganizací systému distribuce norem ČSN vypověděl Český normalizační institut smlouvu na dodávání technických norem na základě trvalé objednávky k 31. 12. 2008, nadále bude tato služba poskytována pouze soukromými prodejci. Normy s ukončenou platností byly průběžně přerazovány v jednom exempláři do archivního fondu. V r. 2008 došlo k vyřazení 1 499 neplatných norem. Při zodpovídání dotazů a revizi ČSN se velmi osvědčila Databáze ČSN, která je využívána několikrát denně.

Úřad průmyslového vlastnictví v Praze zasílal pravidelně české patentové spisy v úplnosti, bezplatně jsme dostávali také databáze Espace® PRECES, Espace® ACCESS EPC a TRACES. Do oddělení docházely zdarma v rámci podpory center patentových informací ze strany Evropského patentového úřadu báze Espace® ACCESS, Espace® ACCESS B a Espace® EP na optických discích.

Hlavní zdroj doplňování firemní literatury představovaly i nadále výstavy a veletrhy v Brně (24 návštěv) a obesílání domácích i zahraničních firem dle požadavků čtenářů. V souvislosti se získáváním firemní literatury bylo zasláno 204 žádostí, z toho 133 připadlo na nové kontakty. S ohledem na přibývajícím množství výročních zpráv českých firem v bázi Creditinfo – Firemní Monitor na DVD, kterou MZK kupuje, a na <http://www.justice.cz>, bylo redukováno zasílání žádostí o tento druh dokumentu. Adresář firem pro interní potřeby a evidence kontaktů je vedena v Excelu. Duplikáty firemní literatury byly poskytnuty Státní technické knihovně v Praze. Jmenně se zpracovalo

3 147 titulů (založeno 3 106 lístků), z toho 41 firemních časopisů, systematicky 5 000 titulů firemní literatury.

V r. 2008 docházelo bezplatně 305 titulů firemních časopisů, z toho 128 české a 177 zahraniční provenience. Bylo provedeno 250 prolongací a objednávek u jednotlivých firem a vydavatelů. Státní technická knihovna v Praze zasílá duplicitní exempláře firemních periodik. Zkompletovalo se a zkatalogizovalo 44 svazků (41 titulů). Seznam docházejících firemních periodik lze najít na webu knihovny a dochází k jeho průběžné aktualizaci. V letních měsících byly prověřovány jednotlivé časopisy ve studovně, ve skladišti se podařilo vyřadit dočasně uchovávané tituly do r. 2003.

Ve studovně a ve skladišti bylo vřazeno 15 960 nových a půjčených dokumentů. Průběžná revize norem ČSN pokračovala ve formátu A4 ve třídách 38–44, 46–51, 56–58 a 62–72 (3 589 knihovních jednotek). Ze studovny byly přesunuto do skladiště 1 014 ČSN v angličtině. Rovněž byla provedena kompletace patentů do nových desek. V létě proběhla revize publikací ve studovně a kancelářích oddělení (426 jednotek). Z fondu firemní literatury bylo vyřazeno 5 000 jednotek. O prázdninách byly do skladiště oddělení převezeny starší ročníky firemních časopisů a patentových věstníků z Hostima, pro jejich vřazení musely být provedeny přesuny stávajících svazků. V letních měsících se podařilo uvést do pořádku dokumentační kartotéku technické literatury, do níž bylo vřazeno asi 1 000 lístků.

Oddělení zajistilo 7 680 výpůjček, z toho 1 383 absenčních (547 složek) a 6 297 prezenčních. Největší zájem projevovali návštěvníci tradičně o české technické normy (6 492 výpůjček). Větší část fondu firemní literatury je k dispozici čtenářům volně ve studovně, tyto prezenční výpůjčky firemní literatury proto nepodléhají statistickému sledování. Příčinu poklesu výpůjček spatřujeme v ukončení nákupu duplicitních exemplářů českých norem od r. 2006, ve výhodném přístupu členů České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě k online normám z oblasti pozemních staveb (třídy 72–75) a ve zpřístupnění československých a českých patentů v plném textu na webu Úřadu průmyslového vlastnictví v Praze. Pracovníci poskytli návštěvníkům 961 ústních informací, 37 konzultací a 157 písemných informací (z toho osm časově náročných rešerší).

Registrované výpůjčky speciálních dokumentů (absenční i prezenční)

	2006	2007	2008
normy (ČSN, DIN)	8 563	6 843	6 653
patenty	4 026	582	172
firemní literatura	2 394	920	736
ostatní	49	29	119
celkem	15 032	8 374	7 680

Registrované výpůjčky speciálních dokumentů

	2006	2007	2008
mimo knihovnu	2 914	2 021	1 383
prezenčně	12 118	6 353	6 297
celkem	15 032	8 374	7 680

Čtenáři měli možnost navštívit 10 výstavek přírůstků firemní literatury. Rovněž se podařilo uskutečnit tři výstavy přírůstků českých udělených patentových spisů, které představují novou službu návštěvníkům knihovny. Oddělení připravilo dvě specializované exkurze (15 účastníků). Pracoviště uspořádalo ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví v Praze také osm školení v počítačové učebně (192 návštěvníků), z nichž tři proběhla v rámci projektu Březen – měsíc Internetu.

7. Oddělení rukopisů a starých tisků

Studovnu navštívilo 590 badatelů, kterým bylo prezenčně půjčeno celkem 2 376 svazků (242 rukopisů, 24 prvotisků, 1 380 starých tisků, 430 knih z příruční knihovny, 319 grafických dokumentů a osm map). 198 návštěvníků se zúčastnilo 15 exkurzí. Čtenářům bylo poskytnuto pět odborných konzultací a zodpovězeno 19 písemných dotazů. Do příruční knihovny bylo nově zařazeno 25 svazků, do fondu 13 starých tisků, jedna inkunábule a 567 listů starých map.

Z historického fondu bylo zhotoveno 400 digitálních fotokopíí tištěných a 4 500 digitálních fotokopíí elektronických, 240 digitálních obrazů z ikonografické sbírky.

Těžiště odborné práce spočívalo v řešení Výzkumného záměru Historické fondy Moravské zemské knihovny. Do databáze Historických fondů (MZK03) přibýlo 12 442 nových bibliografických záznamů rukopisů, prvotisků, starých tisků, map a grafik. O 2 332 záznamů hudebních starých tisků a rukopisů se rozšířila databáze MZK01. Katalogizujeme v systému ALEPH ve formátu MARC 21, pouze rukopisy jsou zpracovávány souběžně ve formátu MASTER. Nadále pokračovalo pročišťování jednotlivých přístupových rejstříků a opravy bibliografických záznamů (podrobnosti o výzkumném záměru jsou zveřejněny v průběžné zprávě za rok 2008 na webu knihovny: http://www.mzk.cz/projekty/histfondy/MK00009494301_zprava2008.pdf).

Z mimořádných činností se oddělení podílelo na přípravě a realizaci výstavy v Rajhradě k 200. výročí Moravské zemské knihovny. V srpnu byly navráceny zástupcům benediktinského řádu v Rajhradě deponáty uložené v MZK – 927 rukopisů a 129 prvotisků. V průběhu léta ve spolupráci s revizním oddělením proběhla adjustace celé sbírky knihovny kapucínů ze Znojma. Na podzim došlo k novému uspořádání a osignování grafické sbírky.

Stejně jako v předcházejících letech i v roce 2008 řešilo oddělení grantový projekt VISK 6, v rámci kterého bylo zdigitalizováno několik desítek komeňan – unikátů nebo prvních vydání významných děl Jana Amose Komenského. Všechny exempláře jsou zpřístupněny na internetových stránkách Manuscriptoria (<http://www.memoria.cz>).

V roce 2008 bylo podáno devět žádostí v rámci agendy spojené s výkonem činnosti vyplývající ze zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, osm žádostí k trvalému vývozu, jedna žádost na dobu určitou. Všem žádostem bylo vyhověno.

8.1 Oddělení doplňování fondů

Prioritním úkolem pro akviziční činnost je získávání domácí produkce prostřednictvím povinných výtisků v relativní úplnosti. V roce 2008 bylo získáno 23 389 svazků neperiodických publikací, z toho 19 850 formou povinných výtisků. Plán doplňování byl překročen o 4 389 svazků, což je o 23 % navíc.

Povinných výtisků se podařilo získat 19 850, z toho 968 elektronických médií a 196 map. V roce 2008 se téměř dvojnásobně zvýšil počet povinných výtisků v elektronické podobě, především příloh v časopisech a e-learningových materiálu vysokých škol. Dodávání povinných výtisků u problémových nakladatelů se zlepšilo, k celkovému vyššímu výsledku přispívají i návštěvy knižních veletrhů v Praze a Havlíčkově Brodě. V elektronické formě Knižních novinek a Ohlášených knih jsou pravidelně sledovány nové tituly i regionálních nakladatelů. Podle e-mailových oznámení o vydaných knihách je kontrolováno dodávání povinných výtisků, zvláště těch nakladatelů, kteří nezasílají ohlášení o vydání do Nových knih nebo Knižních novinek.

V roce 2008 bylo upomenuto 1 451 titulů od 226 nakladatelů první upomínkou, 65 nakladatelů o 665 titulů druhou upomínkou a třem nakladatelům byly zaslány ředitelské upomínky o 83 tituly. Nakladatelé na ředitelské upomínky reagovali a knihy byly zaslány. Obecním úřadům a regionálním nakladatelům bylo zasláno 97 upomínek o 138 titulů, regionální materiály jsou získávány i na veletrhu cestovního ruchu Regiontour.

Nákup knih se řídil požadavky nákupní komise a zástupců studoven, navrhovaných na výstavkách a v časopisech Nové knihy a Knižní novinky. Celkem bylo zakoupeno 2 637 knih, z toho devět zahraničních. Darovaných knih bylo 532, převážná většina darů je od fyzických osob, 89 svazků bylo vybráno do fondu MZK z nabídkových seznamů jiných knihoven.

V rámci mezinárodní výměny bylo odesláno 1 296 svazků, z toho 267 svazků knih a 1 029 svazků periodik. Do fondu MZK bylo z výměny předáno 370 svazků knih. Největší zastoupení v získání publikací z mezinárodní výměny stále představuje výměna se slovenskými partnery. Ve spolupráci se slovenskými knihovnami bylo získáno 285 knižních jednotek, slovenským kolegům bylo odesláno 233 svazků knih i časopisů. Pokračuje spolupráce v mezinárodní výměně s našimi nejvýznamnějšími dlouholetými partnery – British Library v Londýně, Kubon-Sagner v Mnichově, Deutsche Bücherei v Lipsku aj. Mezinárodní výměna se rozvíjí s Bibliotekou narodowou ve Varšavě, Bibliotekou uniwersyteckou ve Wroclavi a Poznani.

Doplňování neperiodických publikací

	2006	2007	2008
přírůstek	20 487	21 425	23 389
povinný výtisk	17 150	18 086	19 850

8.2/3 Oddělení jmenných autorit a popisu

Oddělení jmenných autorit a popisu vycházelo ve své činnosti z toho, že již 87 % přírůstku nových knih je zpracováváno formou sdílené katalogizace spolu s NK ČR a VK Olomouc ve společné databázi. V roce 2008 **úsek jmenného popisu** jmenně zkatalogizoval 13 315 titulů knižních a kartografických dokumentů, což představuje překročení plánovaného počtu jmenného popisu o 315 svazků. Do bibliografické databáze sdílené katalogizace přispěli jmenní katalogizátoři 4 363 odborně zpracovanými tituly, zvýšil se počet stažených záznamů na tomto úseku práce, spolupracujícími knihovnami bylo zpracováno 8 952 svazků, což činí 67 % z celkového počtu u nás jmenně zkatalogizovaných knihovnických jednotek. Oproti loňskému roku se na úseku jmenného popisu zvýšil počet stažených záznamů o 12 %. Odborně kooperativní zpracovávání dokumentů s sebou přináší také meziknihovní dohodu o tom, že již zpracované záznamy nelze přebírat automaticky, je třeba je de visu ověřit a v případě potřeby upravit, opravit a pokud se jedná o záznamy již Národní knihovnou zrevidované též korespondovat o případných změnách či opravách. Sdílenou katalogizací prošla většina nově získaných dokumentů linky zpracování, pouze ve vlastní bázi MZK01 bylo zpracováno 12,67 % z celkového počtu doplňovaných titulů.

Účast pracovníků na poradách jednotlivých komisí pro jmennou katalogizaci, e-mailová korespondence a spolupráce formou elektronické konference „katalogizační politika“ pro jmenný popis pomáhala jak upřesnit pojetí a výklad AACR2 pravidel, tak též řešit konkrétní problémy popisu. V letošním roce to byl popis disertací, tezí, autoreferátů a zkrácených verzí disertací, dále byla řešena problematika propojení tištěných knih a audioknih (výklad pole 776), průběžně byly začleňovány nové informace o skupinových názvech. Výše uváděné aktivity byly pro katalogizátorky časově náročné, stejně jako zapracování nových výkladů a norem do stávajících katalogizačních pravidel, ale průběžně takto bylo zajištěno přenášení nových poznatků do katalogizační praxe při zpracování úplných bibliografických záznamů v MZK.

Nezanedbatelnou součástí práce ve jmenném popise bylo také redigování rejstříků názvů, unifikovaných názvů a edic, odstraňování duplicit a re-katalogizace některých titulů. Takto bylo opraveno v uplynulém roce 15 581 knihovnických jednotek v bázi mzk01, tj. o 8 201 zásahů více než v roce předchozím. Přes náročnost práce ve dvou bázích (MZK01 a NKC01) pracoval úsek jmenného popisu plynule, bez prodlev byly zpracovány všechny knihovnické jednotky dodané oddělením doplňování knihovnických fondů.

Úvodní část linky zpracování dokumentů běžné tiskové produkce a titulů získaných z výměny a darů představuje **úsek jmenných autorit**, který zajišťuje jejich prověřování v nabídce „seznamu bází pro katalogizaci“ v portálu Jednotná informační brána a zpracování záznamů národních autorit. V roce 2008 zde bylo staženo a jmenně dopracováno 4 299 titulů, což je

o 919 více než v roce 2007 a z celkového počtu 17 614 jmenně zpracovaných nových titulů to činí 24,4 %. Stále se nejvíce záznamů stahovalo z Národní knihovny ČR (70 %), Střeďočeské vědecké knihovny v Kladně (18 %) a Vědecké knihovny v Olomouci (11 %).

Všech 22 920 svazků bylo ještě před akvizičním zpracováním autorsky prověřeno také v bázi národních autorit, byly vytvořeny záznamy na chybějící autory v bázi AUT10 NK ČR a provedena identifikace záhlaví pro použití ve jmenném popisu. Touto organizací v lince zpracování bylo zajištěno, že využitelnost národních autorit pro jmenný popis, tedy možnost propojení se záznamem v autoritní bázi NK ČR, byla po celý rok 2008 více než 98 %. Také úsek retrokonverzního zpracování fondů využíval již zpracované autoritní jmenné a korporativní záznamy ve větší míře a v koordinaci s úsekem autoritního zpracovávání záznamů národních autorit i ve vazbě na redakci autorských přístupových souborů.

Na úseku zpracování a lokální supervize návrhů jmenných autorit pracovníci oddělení pokračovali v účasti na dlouhodobém projektu VISK 9 „Korporativní tvorba a využívání souborů národních autorit“. Vzhledem k dobré kvalitě zpracování jmenných autorských autoritních záznamů v MZK rozhodl koordinátor výše jmenovaného projektu z NK ČR od června 2008 o zúžení dvoustupňové kontroly a nahrazení druhého stupně revize lokální supervizí naší knihovny, která zodpovídá za vyloučení duplicity, formální i obsahovou správnost dodávaných záznamů. Dvoustupňová kontrola zůstává na úseku jmenných záhlaví ve zpracování starých tisků a rukopisů a ve zpracování korporativních autoritních záznamů jak ve jmenném, tak ve věcném popisu.

V oddělení je centrálně prováděna koordinace zpracování nových autoritních záznamů na autory a korporace a je zde též soustředěna lokální supervize i z dalších úseků odborné knihovnické činnosti (tj. z věcného popisu, zpracování hudebních a muzikologických materiálů, analytického popisu, z bibliografické a regionální činnosti). Do báze národních bylo námi dodáno 6 238 záznamů, tj. o 1 261 více než v roce předchozím a lokální supervizí MZK prošlo 6 103 záznamů na autory a korporace (též navýšení o 12 %).

Na úseku redakčních prací a „čištění“ autorských přístupových souborů bází MZK a jejich synchronizace s bází národních autorit se dosáhlo pro osobní jména 137 425 propojení jedinečných bibliografických záhlaví, což představuje 48 % z celkového počtu záznamů a pro korporace se dosáhlo propojení 11 712 jedinečných korporativních záhlaví, tj., 67,9 % z jejich celkového počtu. Harmonizace se v r. 2008 dotkla 107 150 jmenných záhlaví záznamů MZK v bázích MZK01 a MZK03 a týkala se přístupových souborů autorů, korporací a edic.

Číselné ukazatele

	2006	2007	2008
přetažené záznamy	3 166	3 380	4 299
jmenná katalogizace – záznamů	12 317	16 687	17 614
harmonizace rejstříků – záznamů	69 824	78 781	104 080
návrhy nových autoritních záznamů	5 328	4 977	6 238
lokální supervize autoritních záznamů	6 475	5 427	6 103
návrhy vylučovacích odkazů a oprav	681	979	1 221
další vstupy do záznamů (tj. opravy, doplňky)	1 109	768	513

8.4 Oddělení věcného popisu

Oddělení věcného popisu v roce 2008 zkatalogizovalo předmětově a systematicky 17 622 titulů, což je o 1 218 více než v minulém roce. Celkově byl plán splněn na 125 %.

V tomto roce rozšířilo oddělení věcného popisu svoji činnost o skenování. BIB záznamy doplňujeme obsahy a titulními listy (obálkami). Obsahy skenujeme po dohodě s NK ČR u vědeckých publikací, odborných monografií, vysokoškolských učebnic, populárně-naučných publikací, studií, sborníků atd. Věcný katalogizátor musí rozhodnout, zda z naskenovaného obsahu bude možno vyhledávat nebo bude jen součástí BIB záznamu. Podle toho přidělí příslušný kód. Od června, kdy jsme se skenováním začali, jsme naskenovali 4 259 obálek a 2 080 stran obsahu.

Na žádost NK ČR jsme dále rozšířili BIB záznamy o dvě pole pro zápis chronologických údajů. V poli 045 se zapisuje chronologický údaj pomocí stanovených kódů, v poli 648 se doplňují údaje z chronologické báze národních autorit. Na vytvoření chronologické báze národních autorit jsme se podíleli zasláním význačných letopočtů českých a světových dějin.

V roce 2008 i nadále pokračujeme ve sdílené katalogizaci s NK ČR a VK Olomouc. Do společné databáze ALEPH Cluster jsme přispěli 6 806 záznamy, převzali jsme 7 961 BIB záznamů, v databázi MZK jsme vytvořili 2 855 záznamů. U záznamů, které jsou již zpracovány NK ČR a VK Olomouc, doplňujeme druhou signaturu. U záznamů zkatalogizovaných VK Olomouc musíme provést kontrolu obsahové analýzy a správnost zápisu podle daných standardů. Problémy, se kterými se při společné katalogizaci setkáváme, je nutné i nadále řešit společnými schůzkami a korespondencí. Za velmi nešťastné a nelogické považujeme rozhodnutí NK ČR zahrnout dějiny do autoritního hesla, např.: dějiny antropologie, dějiny architektury atd. Návrh MZK vytvořit „dějiny“ jako tematické zpřesnění nebyl akceptován. NK ČR vyhověla našemu požadavku pouze v tom, že svou databázi věcných autorit doplnila odkazy, např.: antropologie – dějiny viz: dějiny antropologie, architektura – dějiny viz: dějiny architektury. Tím, že ve sdílené katalogizaci je nutné dodržovat jednotný postup, musí MZK opravit 4 983 BIB záznamů, které mají v podpoli uvedeno tematické zpřesnění „dějiny“.

Důležitou součástí práce ve věcném popisu zůstává i nadále rekatalogizace starých předmětových hesel nově dle věcné databáze národních autorit. V průběhu celého roku jsme takto opravili 15 049 záznamů. Nutná je také důsledná harmonizace nových titulů s předcházejícím vydáním jak u BIB záznamů, tak u druhé signatury.

Do volného výběru jsme označili druhou signaturou 3 848 titulů, do studoven (HST, BST, TST) 983 titulů. Nutná je proto neustálá spolupráce s vedoucím odd. prezenčních služeb.

V roce 2008 pokračoval nárůst elektronických dokumentů. Ve srovnání s rokem 2007, kdy jsme zkatalogizovali 251 titulů, to bylo v letošním roce již 856 elektronických nosičů.

Průběžně se podílíme na tvorbě databáze jmenných a věcných autorit NK ČR. Za rok 2008 jsme vytvořili 349 jmenných návrhů (unifikovaných názvů, personálních a jmenných autorit) a zaslali 404 věcných návrhů. Zasiílané geografické autority nově doplňujeme o souřadnice.

Pokračujeme v doplňování Tematické mapy fondu, respektive k možnosti tematického vyhledávání, které slouží uživatelům k rychlému oborovému vyhledávání. Průběžně doplňujeme tituly od roku 2000 do současnosti. Za rok 2008 jsme doplnili 33 184 BIB záznamů. K 31. 12. 2008 bylo možno takto tematicky zaměřeně vyhledávat již ze 129 041 titulů.

Číselné ukazatele

	2006	2007	2008
celkem	15 233	16 404	17 622
věcně ověřeno	4 451	8 491	7 961
věcně zkatalogizováno	10 782	7 913	9 661
z toho – databáze MZK	2 534	2 427	2 855
z toho – CD, CD-ROM, DVD	86	251	856
z toho – sdílená katalogizace	4 451	5 486	6 806
návrhy nových věcných autoritních záznamů	797	827	404
návrhy nových jmenných autoritních záznamů	377	244	349
přiřazení druhé signatury VV, HST, BST, TST – záznamů	4 081	4 416	4 831
rekatalogizace BIB záznamů od r. 2000 dle autoritní databáze	8 469	13 091	15 049

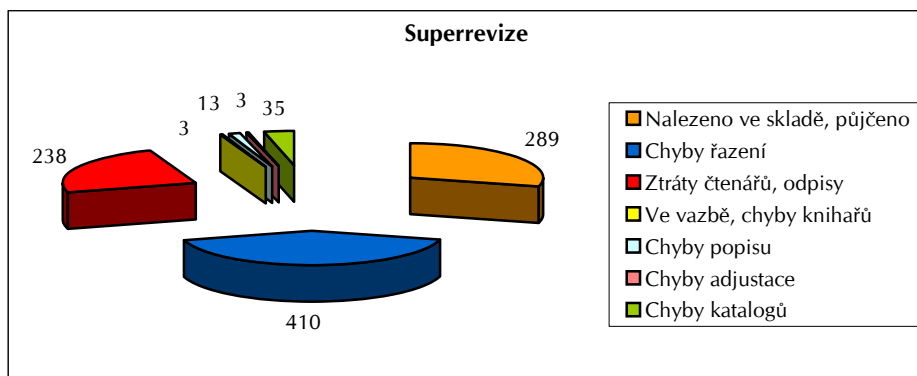
8.5 Oddělení revize fondů

Rozsah zpracované revize knihovního fondu je dán knihovnickým zákonem ve výši 200 000 knihovních jednotek. Zpracováno bylo 217 089, tj. 108,5 %. Při revizi bylo zjištěno 1 236 neznámých svazků.

Revize knihovního fondu

	2006	2007	2008
revize svazků	218 333	219 645	217 089
neznámé	2 422	2 289	1 236

Revizní oddělení se v roce 2008 zaměřilo na dokončení revize fondu bývalé Pedagogické knihovny, který byl převezen z vystěhovaného depozitáře v Žerůtkách a vřazen do fondu uloženého ve skladišti v budově MZK. Revize byla náročná, bylo nutné řešit téměř 2 000 případů po revizi. Při revizi bylo zjištěno zejména nevyřazení knih ze seznamů z let 1999 a 2000. Přebývajících svazky musely být porovnávány s katalogy a přírůstkovými seznamy, aby nedošlo opět k omylu.

Grafické vyjádření provedené superrevize v roce 2008

Superrevize neznámých z dřívějších revizí byla překročena. Zpracovány byly podklady z revize uskutečněné v roce 2002 a 2003. Při superrevizi bylo nalezeno 29 % z celkového počtu neznámých. Hledáno je nadále 2 429 svazků. Poznámka o neznámosti byla uvedena v revizním katalogu a v ALEPHu. Dále bylo přehledáno ve skladišti 12 168 svazků chybějících po revizích v letech 2003–2006. U lokací, kde bylo možné jednoznačně superrevizi uzavřít, byly provedeny příslušné zápisy v revizním katalogu a ALEPHu. Jednorázově byly zpracovány všechny revize příruček z let 2003–2007. Při

těchto revizích bylo zjištěno 781 nezhvěstných svazků. Po superrevizi bylo 410 svazků nalezeno a 371 svazků nadále chybí.

Z knihovního fondu bylo vyřazeno 1 563 ztrát zaviněných čtenáři a 2 125 odpisů.

V roce 2008 pokračovaly práce na retrokonverzi fondu. Pozornost byla věnována především zpracování záznamů živého fondu půjčovaného čtenářům absenčně i prezenčně. Záznamy dostupné v bázích NKC nebo JIB byly přetahovány. Převzaté záznamy byly upravovány podle praxe MZK. Zpracováno bylo 3 982 titulů. V souladu s trendem SK ČR byla prováděna deduplikace záznamů v databázi MZK. V praxi to znamená, že dříve vytvořené záznamy ve třech knihovnách MZK se siglou BOA001, BOA002 a BOA003 vystupují nyní jen jako BOA001. Při retrokonverzi byla prováděna kontrola a více výskytů téhož titulu bylo stahováno na jedno systémové číslo. Takto bylo sloučeno pracovníky revizního oddělení 2 015 záznamů. Slučování bylo v závěru roku 2008 ukončeno.

V databázi bylo průběžně opraveno 3 209 položek. Jednalo se o opravy polí, opravy tvaru používaných signatur a sjednocení jejich tvaru v katalogizaci a exemplářích, odmazávání duplicitních záznamů, správné umístění signatur v patrech skladiště MZK. Kromě toho pokračovaly v průběhu roku opravy záznamů PK, kde různá vydání i exempláře byly v minulosti označovány jednou průběžnou řadou písmen. Nebylo možné správně připisovat exempláře k určitému vydání. Různá vydání byla označována u signatury indexem. Opravy byly provedeny v databázi, revizním katalogu i na knihách ve skladišti. Dokončeny byly opravy ve formátu PK-II, rozpracována je lokace bez číselného vyjádření.

9. Oddělení knihovnictví

V roce 2008 byl zajišťován výkon regionálních funkcí v JMK prostřednictvím osmi pověřených knihoven (KJM Brno, MěK Blansko, MěK Boskovice, MěK Břeclav, MěK Hodonín, MěK Kuřim, MěK Znojmo, Knihovna Karla Dvořáčka Vyškov). Se všemi pověřenými knihovnami byly aktualizovány smlouvy, připraveny žádosti pro rok 2008 pro Jihomoravský kraj a prováděna kontrola plnění RF ve smyslu zákona č. 257/2001 Sb. S řediteli pověřených knihoven byly projednávány úkoly na čtvrtletních poradách za přítomnosti zástupců JMK. MZK a pověřeným knihovnám se dařilo zajistit výkon RF knihovnám v kraji kvalitativně i kvantitativně podle plánu a na odpovídající profesionální úrovni. Uskutečnily se také porady metodiků PK a ekonomů, na kterých se projednávaly konkrétní problémy z praxe, se statistickým vykazováním, situace v malých neprofesionálních knihovnách. Koordinační porada pro knihovníky a zřizovatele z měst a obcí se uskutečnila 13. 11. 2008 v MZK a poprvé byl na jednání zařazen blok Knihovna roku – oceněné knihovny v Jihomoravském kraji. Knihovnicím poděkoval za práci ředitel MZK a vedoucí odboru kultury a památkové péče JMK. Jednotlivé knihovny prezentovaly svou práci. Oddělení knihovnictví se v roce 2008 zaměřilo na práci a problémy neprofesionálních knihoven JMK. Téma bylo projednáno na poradách, bylo jedním z bloků jednání koordinační porady a soubor článků byl uveden v časopise Duha 4/2008 pod názvem Neprofesionální knihovny v Jihomoravském kraji (význam a postavení obecních knihoven).

Pokračovala jednání zajišťující internetizaci knihoven PIK.

Pro výukové centrum MZK – počítačovou učebnu byl zpracován projekt VISK 2 Mimoškolní vzdělávání knihovníků Jihomoravského kraje a byly zajišťovány průběžně základní kurzy práce s ICT, které byly doplněny novými typy kurzů (Komunikace po internetu, Elektronické služby knihoven).

Moravská zemská knihovna v rámci své krajské funkce garantuje v Jihomoravském kraji mimoškolní odborné vzdělávání knihovníků. Uskutečnily se akreditované Rekvalifikační kurzy i Knihovnický kurz specializovaný na práci informačních a studijních center škol, který je organizován ve spolupráci se Střediskem služeb školám Brno a je akreditovaný v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Pracovníkům, kteří delší dobu pracují v knihovnách a nemají čas sledovat nové trendy a změny v knihovnictví byl věnován Inovační kurz. Tento typ kurzu je novinkou i v rámci vzdělávací činnosti českých knihoven.

Jedno z odborných témat, na které se oddělení v oblasti vzdělávání zaměřilo, je podpora čtenářství. Spolupracovali jsme s krajskou Knihovnou Františka Bartoše ve Zlíně na přípravě celorepublikového semináře Četba a její vliv na rozvoj osobnosti a v MZK jsme připravili seminář Knihy, čtení, čtenářství. Netradiční formy práce s mládeží poznali pracovníci oddělení pro

děti v Klubu dětských knihoven jižní Moravy na jednání v prostorách Židovského muzea – pobočka Brno, kde shlédli ukázky dílen a pořadů pro školy.

Připravili jsme celorepublikový dvoudenní seminář na téma Vliv prostředí na práci s dětskými čtenáři, který se konal v nových prostorách pověřené knihovny v Kuřimi a v Městské knihovně v Tišnově a který v rovině teoretické i praktické ukázal význam prostředí na práci s dětskými čtenáři.

V rámci projektu (podporovaného SKIP) Možnosti spolupráce veřejných knihoven a škol v 21. století se uskutečnil šestidenní kurz, který se konal ve spolupráci s Městskou knihovnou v Jihlavě, Pomoc veřejných knihoven s realizací průřezových témat a klíčových kompetencí. Kurz reagoval na současné změny ve školství a ukázal prakticky, jak mohou veřejné knihovny ve své práci na tyto nové požadavky reagovat. Výstupem byly ukázky programů pro školy. Kurz byl certifikovaný.

Další odborné téma, které oddělení knihovnictví MZK řeší, je informační vzdělávání veřejných knihoven. Byl připraven seminář, na kterém spolupracovala Studijní a vědecká knihovna Hradec Králové, pod názvem Informační vzdělávání ve veřejných knihovnách. Semináře se zúčastnili zástupci krajských knihoven a bylo dohodnuto v řešení této problematiky pokračovat. Seminář vycházel ze zkušeností, které má MZK z konání konferencí Informační gramotnost. Konference pro ředitele škol, učitele a knihovníky Informační gramotnost – dovednosti a vědomosti pro život 7 se v roce 2008 konala opět dva dny, jednodenní konference a následující den dílny Informační technologie ve výuce aneb Moodle v síti škol a Dílna čtení v praxi. Byl vydán sborník textů k informační gramotnosti Informační gramotnost 6.

Pokračovala spolupráce mezi knihovnami v Jihomoravském kraji, nejen pomoc školním knihovnám, účast vysokoškolských knihovníků na vzdělávacích akcích MZK, ale také již tradiční porada s knihovníky knihoven paměťových institucí Seminář o spolupráci knihoven paměťových institucí, který se konal na zámku ve Slavkově a byl obsahově zaměřen na vytváření a využívání biografických databází.

V roce 2008 byla vydána čtyři čísla odborného periodika Duha, které přináší aktuální příspěvky o knihách a knihovnách z Moravy.

10. Oddělení hudební

Fond hudebního oddělení byl doplněn o 1 377 knihovních jednotek. Údaje o počtu získaných dokumentů se takřka v posledních letech nemění. Podle druhu dokumentů se fond rozšířil o 1 037 svazků CD, 50 svazků MC a 290 svazků hudebnin. Povinný výtisk tvořilo 1 190 titulů, osm titulů dar a dva tituly nákup. Zkatalogizováno bylo 1 200 titulů jmenně a věcně. V hudební půjčovně bylo vydáno 1 775 hudebnin absenčně, 333 prezenčně a 798 zvukových dokumentů prezenčně. Hudební půjčovnu navštívilo 1 923 čtenářů a 246 čtenářů studovnu.

V prvním pololetí se uskutečnilo v hudebním oddělení setkání katalogizátorů věcného popisu tištěných hudebnin a zvukových dokumentů Praha – Brno – Olomouc. Následně byl vypracován seznam zatím neautoritních předmětových hesel pole 650 s indikátorem 04 pro Národní knihovnu v Praze, která tyto návrhy posoudí a postupně schválí jako autoritní.

Průběžně se hudební oddělení podílelo na tvorbě hudebních jmenných autorit NK ČR, připravovalo návrhy na opravy a taktéž revidovalo kolektivní hudební autority. Nadále byla prováděna retrokonverze živého fondu u svazků vyžádaných uživateli k zapůjčení (RetroS).

V roce 2008 pokračovala katalogizace starých hudebních tisků do roku 1850 jako součást výzkumného záměru oddělení rukopisů a starých tisků. Pro potřeby katalogizace hudebních rukopisů byla vytvořena šablona pro jmenný a věcný popis.

S katalogizací těchto dokumentů se začalo koncem roku 2008. Byl zdokonalen program tvorby hudebních incipitů u vzácných starých tisků a rukopisů a přistoupilo se ke skenování titulních listů. Záznamy v ALEPHu byly obohaceny o nově naskenované původní katalogizační lístky s incipity a poznámkami.

11. Oddělení zahraničních knihoven

V oddělení zahraničních knihoven v roce 2008 poprvé od roku 2002, odkdy je v Brně Anglická knihovna pod správou MZK, nedošlo k nárůstu počtu návštěvníků a počtu výpůjček. Přesto je zájem čtenářů o služby v oddělení stále značný. Ze zahraničních knihoven je nejvíce využívána Anglická knihovna, která návštěvníkům nabízí kromě beletrie především učebnice a další materiály pro přípravu ke cambridgeským zkouškám z angličtiny. Daří se udržovat zájem o Reading Group – čtenářskou skupinu přátel anglické literatury, která se pravidelně schází v knihovně, aby si pohovořila o právě přečtených titulech z fondu Anglické knihovny. Ve spolupráci s Cambridge University Press byl připraven metodický seminář pro učitele angličtiny o nově vycházejících učebnicích.

Pro Rakouskou a Německou knihovnu se podařilo v uplynulém roce připravit pět autorských čtení (za organizačního a finančního přispění Rakouského kulturního fóra a Goethova institutu v Praze). Představili se současní rakouští (Michael Köhlmeier, George Nussbaumer, Reinhard Kaiser-Mühlecker, Andrea Winkler) a němečtí (Antje Rávic Strubel, Herma Kennel) spisovatelé a spisovatelky. Rakouská knihovna spolu s Ústavem germanistiky FF MU v Brně připravila komponovaný pořad k 10. výročí úmrtí Wolfganga Krause, zakladatele Rakouské společnosti pro literaturu a Rakouských knihoven v Evropě a ve světě. Jako již tradičně i v roce 2008 proběhly dvě (jarní a podzimní) literární akce „Dlouhá noc krátkých textů“. Po roční přestávce jsme opět v Německé knihovně přivítali lektorku z madridského Goethova institutu paní Helenu Bundil, která vede úspěšné a kvalitní semináře k současné německé literatuře. Letos byly semináře věnovány především německým autorům Uwe Timmovi, Christianu Deliusovi a Marlen Haushoferové. Ve spolupráci s Goethovým institutem v Praze jsme v prostorách knihovny zahájili dvě výstavy s literární tematikou: v březnu „Die schönsten deutschen Bücher 2006“ a v dubnu výstavu fotografických publikací „Fotoszene Deutschland“.

Se zahraničními partnery jednotlivých knihoven jsme projednali a připravili podmínky pro podpisy dvoustranných smluv o spolupráci na další období. Po náročném evaluačním řízení za účasti zástupce Goethova institutu v Mnichově byl Německé knihovně předán certifikát stvrzující, že knihovna splňuje všechny nezbytné předpoklady pro pokračování podpory knihovny ze strany Goethova institutu. Pro jednotlivé knihovny jsme v uplynulém roce získali celkem 1 402 svazků, zkatologizovali jsme 1 037 titulů. Stále se pracuje na údržbě všech tří databází (rakouské, německé a anglické). V roce 2008 jsme doplnili či opravili údaje v 3 800 záznamech.

Zahraniční knihovny MZK

	2006	2007	2008
počet návštěvníků	62 518	64 238	59 508
absenční výpůjčky	55 700	55 614	49 202
prezenční výpůjčky	52 532	53 237	47 765

Přírůstek knihovního fondu – počet zpracovaných svazků

	2006	2007	2008
Anglická knihovna	902	988	913
Německá knihovna	239	411	296
Rakouská knihovna	389	296	193
celkem	1 530	1 695	1 402

12. Technické ústředí knihoven

V roce 2008 dosáhlo oddělení, které zajišťuje a zprostředkovává knihovnám knihovnické tiskopisy a pomůcky, knihovnické zařízení a také literaturu k doplňování knihovnických fondů (projekt Česká knihovna), vyšších ekonomických výsledků než v roce předcházejícím. Celkový prodej zboží činil 4 206 546 Kč, zvýšení o 43 219 Kč. Výrazně vzrostl prodej pomůcek a tiskopisů, nárůst o 114 728 Kč (z 2 957 839 Kč na 3 072 567 Kč), naopak prodej nábytku poklesl o 71 509 Kč (z 1 205 488 Kč na 1 133 979 Kč).

Mimořádný zájem o pomůcky a tiskopisy kladl zvýšené nároky na pracovníky TÚK, neboť nárůst představoval prodej velkého počtu drobného zboží. Podstatnou část prodeje tvořily knihovnické pomůcky. Největší zájem měly knihovny o fólii na balení knih (prodáno 11 363 kg), kovové knižní vzpěry (prodáno 11 778 ks), samolepící etikety (celkem prodáno 1 263 645 ks) a výrobky z plexiskla a plastů. Automatizace knihoven se projevila nárůstem prodeje laminovacích fólií z 36 600 kusů v roce 2007 na 64 300 v roce 2008 a etiket na čárové kódy z 222 040 na 1 136 850 kusů. Přestože roste počet automatizovaných knihoven, je stále zájem o klasické tiskopisy, například počet prodaných výpůjčních lístků pro odborné knihovny vzrostl o 17 850, čtenářských přihlášek pro veřejné knihovny o 13 510, katalogizačních lístků o 31 400 kusů apod.

Prodej na faktury tvořil 96 %, formou přímého prodeje v hotovosti bylo realizováno 4 % z celkového prodeje. Objednávky zákazníků byly nepřesné a neúplné, takže téměř třetinu objednávek jsme museli se zákazníky upřesňovat, případně vyhledávat potřebné údaje na internetu. Počet vystavených faktur byl na úrovni roku 2007 (celkem 1 299 faktur), expedovali jsme 2 120 zásilek o hmotnosti od dvou do 30 kg, atypických zásilek odeslaných prostřednictvím silniční kusové dopravy bylo 515 a balíčků do dvou kg bylo odesláno 829. Od výrobců jsme nakoupili zboží za 2 953 057 Kč, což je o 122 261 Kč méně než v roce předcházejícím. Stav zásob k 31. 12. 2008 byl 590 197 Kč. K propagaci Technického ústředí knihoven přispěla účast na dvou celostátních akcích – na mezinárodním knižním veletrhu Svět knihy v Praze (24.–27. 4. 2008) a na konferenci Knihovny současnosti v Seči (17. 9. 2008). Propagační materiály TÚK obdrželi účastníci Podzimního knižního trhu v Havlíčkově Brodě a také několika knihovnických akcí pořádaných v rámci regionu.

Rok 2008 byl desátým ročníkem projektu **Česká knihovna**, který podporuje vydávání a distribuci uměleckých, avšak komerčně problematických děl české literatury, literární vědy a kritiky i ilustrované tvorby pro děti i mládež, který je určen veřejným a vybraným vysokoškolským knihovnám evidovaným dle zákona 257/2001 Sb. Do roku 2006 byl realizován odborem umění a knihoven Ministerstva kultury a Moravskou zemskou knihovnou, resp. její organizační složkou Technickým ústředím knihoven. Pro zjednodušení

projektu, který probíhá ve dvou kolech (1. nakladatelé, 2. knihovny), byly všechny činnosti související s jeho realizací převedeny do Moravské zemské knihovny – Technického ústředí knihoven. Tato změna byla také zapracována do statutu MZK, do jejího rozpočtu byly od roku 2007 účelově navýšeny finanční prostředky určené na tento projekt. MZK – Technické ústředí knihoven zabezpečovalo tedy od roku 2007 veškerou činnost týkající se České knihovny, včetně té části, kterou dříve zajišťovalo Ministerstvo kultury. Z pověření MK začátkem roku 2008 vyhlásila MZK projekt na rok 2008. TÚK ověřilo a zpracovalo materiály od nakladatelů, připravilo podklady pro členy literární rady a její jednání. Do 10. ročníku projektu přihlásilo 30 nakladatelství 250 knižních titulů. Z této nabídky vybrala literární rada 103 tituly od 23 nakladatelů. S výsledky jednání Literární rady MZK byla seznámena jednotlivá nakladatelství doporučeným dopisem TÚK. Na základě podkladů dodaných nakladateli zpracovalo TÚK anotovaný seznam nabízených titulů, aktualizovalo tiskopis žádosti o poskytnutí dotace... a připravilo průvodní dopis. Veškeré informace o České knihovně byly zveřejněny na webových stránkách MZK Brno, MK a v elektronické konferenci Knihovna.

Z nabídky 103 titulů si 638 profesionálních veřejných a vysokoškolských knihoven na základě anotovaných seznamů objednalo publikace ve stanoveném finančním limitu (každá knihovna si mohla vybrat v základní objednávce publikace do 5 000 Kč a v rezervě pět libovolných titulů). Po sumarizaci požadavků knihoven zaslalo TÚK objednávky publikací jednotlivým nakladatelům. Objednávky titulů základní řady byly odeslány v květnu a titulů rezervy od října. Nestalo se, že by některý titul nebyl objednán. Celkem bylo realizováno sedm expedic. Tituly dodané od nakladatelů v prosinci 2008 a tituly rezervy budou rozesílány v 1. čtvrtletí roku 2009.

Projekt Česká knihovna je knihovnamí hodnocen velmi kladně, což dokazuje i počet zapojených knihoven, který se v porovnání s rokem 2007 zvýšil o 27. V roce 2008 se do projektu nově přihlásilo 13 profesionálních knihoven. Desátý ročník České knihovny opět přispěl ke zkvalitnění fondů knihoven, a rozšířil tak jejich nabídku čtenářům o 16 605 svazků (o 3 090 svazků více než v roce 2007) hodnotných děl původní české literatury.

i) PUBLIKAČNÍ ČINNOST A PROPAGACE ČINNOSTI KNIHOVNY V ROCE 2008

Publikační činnost

Duha : informace o knihách a knihovnách z Moravy
Brno, 2008. – Roč. 22. 4 čísla, po 28–40 s.
ISSN 0862-1985

2. kolokvium knihovnicko-informačních pracovníků zemí
V4+ : Digitalizace – cesta k ochraně a zpřístupnění dokumentů.
2nd Colloquium of Library Information Employees of the V4+
Countries : Digitalization – the Path to Protection and Access to Documents
/ edit. Michaela Shejbalová
Brno, 2008. – 71 s.
ISBN 978-80-7051-178-7

Sborník z 2. kolokvia knihovních a informačních pracovníků zemí
V4+ : videozáznamy, prezentace a texty / edit. Petr Žabička
Brno, 2008. – 1 DVD
ISBN 978-80-7051-180-0

Informační gramotnost 6 : sborník příspěvků z konference, konané 21.
a 22. listopadu 2007 v Moravské zemské knihovně / sest. Jana
Nejezchlebová
Brno, 2008. – 114 s.
ISBN 978-80-7051-179-4

Magazin nützlicher und angenehmer Lektüre aus verschiedenen Fächern
für Leser aus allen Ständen 1782. Mährisches Magazin 1789 / Miloš
Papírník
Brno, 2008. – 20 s.
ISBN 978-80-7051-174-9

Moravská zemská knihovna : výroční zpráva 2007 / red. Jaromír Kubíček
Brno, 2008. – 79 s.
ISBN 978-80-7051-176-3

Moravská zemská knihovna v Brně 1808–2008 : knihovní sbírky / zprac.
Jaromír Kubíček a kol.
Brno, 2008. – 140 s.
ISBN 978-80-7051-177-0

Noviny České republiky od počátku do roku 1918 : část 1. Bibliografie / Jaromír Kubíček a kol.

Brno, 2008. – 415 s.

ISBN 978-80-86249-46-9

Noviny České republiky od počátku do roku 1918 : část 2. Přehledy, rejstříky / Jaromír Kubíček a kol.

Brno, 2008. – 249 s.

ISBN 978-80-86249-48-3

Večery : beletristická příloha Lidových novin 1911–1914 / Jaromír Kubíček

Brno, 2008. – 51 s.

ISBN 978-80-7051-175-6

PŘÍLOHY

1. Plnění výkonových ukazatelů 2008

poř. č.	úkol	plán	plnění	%	z toho jednotlivé útvary
1	Stav knihovního fondu k 31. 12. 2008		3 918 364		
	1.1 Knihy a periodika		3 122 249		
	1.2 Ostatní dokumenty		796 115		
	1.2.1 rukopisy		2 154		
	1.2.2 mikrografické dokumenty		10 365		
	1.2.3 tištěné hudebniny		81 547		
	1.2.4 audiovizuální dokumenty		24 951		
	1.2.5 normy		174 737		
	1.2.6 patenty		392 862		
1.2.7 jiné		109 499			
2	Přírůstek knihovního fondu	35 500	43 948	124	5: 9 872, 6: 7 908, 8.1: 23 389, 10: 1 377, 11: 1 402
	2.1 Knihy a periodika	27 500	31 757	115	5: 8 558, 6: 44, 8.1: 22 225, 11: 930
	2.1.1 povinný výtisk titulů		26 879		5: 7 003, 8.1: 18 686, 10: 1 190
	2.2 Ostatní dokumenty	8 000	12 191	152	5: 1 314, 6: 7 864, 8.1: 1 164, 10: 1 377, 11: 472
	2.2.1 rukopisy		0		
	2.2.2 mikrografické dokumenty		689		5: 689
	2.2.3 kartografické dokumenty		196		8.1: 196
	2.2.4 tištěné hudebniny		290		10: 290
	2.2.5 audiovizuální dokumenty		1 510		10: 1 087, 11: 423
	2.2.6 grafické dokumenty		0		
	2.2.7 elektronické dokumenty		1 726		5: 625, 6: 84, 8.1: 968, 11: 49
	2.2.8 normy	1 800	1 530	85	6: 1 530

	2.2.9 patenty	1 200	1 250	104	6: 1 250
	2.2.10 jiné	5 000	5 000	100	6: 5 000
3	Úbytky knihovního fondu		10 481		6: 6 499, 8.5: 3 688, 11: 294
	3.1 Knihy a periodika		3 969		8.5: 3 676, 11: 293
	3.2 Ostatní dokumenty		6 512		6: 6 499, 8.5: 12, 11: 1
	3.2.1 rukopisy		0		
	3.2.2 mikrografické dokumenty		0		
	3.2.3 kartografické dokumenty		0		
	3.2.4 tištěné hudebniny		12		8.5: 12
	3.2.5 audiovizuální dokumenty		1		11: 1
	3.2.6 grafické dokumenty		0		
	3.2.7 elektronické dokumenty		0		
	3.2.8 normy		1 499		6: 1 499
	3.2.9 patenty		0		
	3.2.10 jiné		5 000		6: 5 000
4	Počet titulů docházejících periodik	3 850	5 308	138	5: 5 263, 11: 45
	4.1 ČR	3 500	4 948	141	5: 4 948
	4.2 Zahraničí	350	360	103	5: 315, 11: 45
5	Počet zkatologizovaných knihovních jednotek		67 388		4: 16 214, 5: 7 697, 6: 5 044, 7: 14 774, 8: 17 622, 10: 1 200, 11: 4 837
	5.1 Zpracování jmenné – děl (přírůstek)		31 663		4: 968, 5: 7 697, 6: 3 147, 8.2/3: 17 614, 10: 1 200, 11: 1 037
	5.2 Zpracování věcné – děl (přírůstek)		24 859		6: 5 000, 8.4: 17 622, 10: 1 200, 11: 1 037
	5.2.1 z toho předmětové		19 859		8.4: 17 622, 10: 1 200, 11: 1 037
	5.2.2 z toho systematické		23 822		6: 5 000, 8.4: 17 622, 10: 1 200
6	Revize knihovních fondů	200 000	314 386	157	3: 93 282, 6: 4 015, 8.5: 217 089
7	Číselná revize		690 000		3: 690 000

8	Počet adjustovaných svazků		49 653		3: 34 393, 5: 10 337, 6: 2 453, 10: 1 439, 11: 1 031
9	Vazba a knihařské opravy svazků		9 468		3: 5 159, 5: 3 783, 10: 498, 11: 28
10	Restaurování vzácných tisků		12		2.3: 12
11	Počet registrovaných čtenářů	28 000	26 257	94	3: 26 257
12	Počet návštěvníků půjčovny		297 371		3: 235 940, 10: 1 923, 11: 59 508
13	Počet návštěvníků studoven		329 218		3: 318 620, 5: 9 762, 7: 590, 10: 246
14	Počet žádaných děl		566 668		
	14.1 V knihovně		555 400		3: 431 742, 4: 762, 5: 14 155, 6: 7 680, 7: 791, 10: 3 303, 11: 96 967
	14.1.1 z toho kladně vyřízených		536 456		3: 412 830, 4: 762, 5: 14 151, 6: 7 680, 7: 791, 10: 3 275, 11: 96 967
	14.2 V rámci MVS		11 268		
	14.2.1 z toho kladně vyřízených		9 617		
15	Výpůjčky celkem	395 000	491 935	125	3: 367 093, 4: 762, 5: 14 151, 6: 7 680, 7: 2 376, 10: 2 906, 11: 96 967
	15.1 Mimo knihovnu	325 000	349 908	108	3: 295 588, 4: 234, 5: 1 726, 6: 1 383, 10: 1 775, 11: 49 202
	15.1.1 knihy a periodika		330 475		3: 295 588, 4: 79, 5: 1 726, 11: 33 082
	15.1.1.1 z toho běžný ročník periodik		3 127		5: 1 726, 11: 1 401
	15.1.2 ostatní dokumenty		19 433		4: 155, 6: 1 383, 10: 1 775, 11: 16 120
	15.2 Prezenční	70 000	142 027	203	3: 71 505, 4: 528, 5: 12 425, 6: 6 297, 7: 2 376, 10: 1 131, 11: 47 765

	15.2.1 Knihy a periodika		128 397		3: 71 241, 4: 405, 5: 10 533, 7: 1 807, 11: 44 411
	15.2.1.1 běžný ročník periodik		1 576		11: 1 576
	15.2.2 ostatní dokumenty		13 630		3: 264, 4: 123, 5: 1 892, 6: 6 297, 7: 569, 10: 1 131, 11: 3 354
	15.2.2.1 grafické dokumenty		319		7: 319
	15.2.2.2 tištěné hudebniny		333		10: 333
	15.2.2.3 jiné		12 978		3: 264, 4: 123, 5: 1 892, 6: 6 297, 7: 250, 10: 798, 11: 3 354
16	Meziknihovní výpůjční služba		9 617		
	16.1 Půjčeno jiným knihovnám	5 000	6 440	129	
	16.1.1 vnitrostátně		6 290		
	16.1.1.1 knihy, periodika, rukopisy a hudebniny		5 079		
	16.1.1.2 kopie poskytnuté náhradou		1 205		
	16.1.1.3 ostatní dokumenty		6		
	16.1.2 mezinárodně		150		
	16.1.2.1 knihy, periodika, rukopisy a hudebniny		137		
	16.1.2.2 kopie poskytnuté náhradou		12		
	16.1.2.3 ostatní dokumenty		1		
	16.2 Půjčeno z jiných knihoven	3 800	3 177	84	
	16.2.1 vnitrostátně	1 300	1 566	120	
	16.2.1.1 knihy, periodika, rukopisy a hudebniny		692		
	16.2.1.2 kopie poskytnuté náhradou		874		
	16.2.1.3 ostatní dokumenty		0		
	16.2.2 mezinárodně	2 500	1 611	64	
	16.2.2.1 knihy, periodika, rukopisy a hudebniny		739		
	16.2.2.2 kopie poskytnuté náhradou		867		
	16.2.2.3 ostatní dokumenty		5		

17	17.1 Písemné informace		7 029		3: 46, 3.3: 5 576, 4: 156, 5: 217, 6: 157, 7: 19, 9: 750, 10: 70, 11: 38
	17.1.1 z toho řešerše		81		4: 61, 6: 8, 11: 12
18	Analytický popis článků		11 741		3: 123, 4: 11 618
19	Konzultace		541		4: 77, 5: 102, 6: 37, 7: 5, 9: 160, 10: 120, 11: 40
20	Školení, semináře, aktivity apod.		88		4: 20, 6: 8, 9: 37, 10: 2, 11: 21
21	Počet titulů vydaných publikací		10		
22	Kolektivní akce pro veřejnost (exkurze)		112		3: 18, 4: 7, 6: 2, 7: 15, 9: 25, 10: 2, 11: 43
	22.1 Počet účastníků		2 230		3: 337, 4: 120, 6: 15, 7: 198, 9: 690, 10: 14, 11: 856
23	Počet výstav		43		3: 13, 4: 2, 6: 13, 7: 2, 10: 11, 11: 2

3. Rozvaha (bilance)

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 505/2002 Sb. (v tis. Kč na dvě desetinná místa)

název položky	pol. č.	stav k 1. 1.	stav k 31. 12.
AKTIVA			
A. Stálá aktiva součet položek 9 + 15 + 26 + 33 + 41	1	510 347,63	516 919,72
1. Dlouhodobý nehmotný majetek			
Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje (012)	2		
Software (013)	3	1 714,63	1 714,63
Ocenitelná práva (014)	4		
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek (018)	5	520,00	562,80
Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek (019)	6		
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek (041)	7		
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek (051)	8		
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem součet položek 2 až 8	9	2 234,63	2 277,43
2. Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku			
Oprávký k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje (072)	10		
Oprávký k softwaru (073)	11	-1 312,47	-1 516,89
Oprávký k ocenitelným právům (074)	12		
Oprávký k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku (078)	13	-520,00	-562,80
Oprávký k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku (079)	14		
Oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku celkem součet položek 10 až 14	15	-1 832,47	-2 079,69
3. Dlouhodobý hmotný majetek			
Pozemky (031)	16	19 545,32	19 541,28
Umělecká díla a předměty (032)	17	612,50	612,50
Stavby (021)	18	496 440,61	499 199,21
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí (022)	19	51 330,14	49 739,19

Pěstitelské celky trvalých porostů	(025)	20		
Základní stádo a tažná zvířata	(026)	21		
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	(028)	22	13 628,10	14 008,75
Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	(029)	23		
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	(042)	24	7 651,43	17 266,10
Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	(052)	25		
Dlouhodobý hmotný majetek celkem		26	589 208,10	600 367,03
součet položek 16 až 25				
4. Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku				
Oprávký ke stavbám	(081)	27	-33 629,06	-36 536,80
Oprávký k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	(082)	28	-32 005,47	-33 099,50
Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů	(085)	29		
Oprávký k základnímu stádu a tažným zvířatům	(086)	30		
Oprávký k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	(088)	31	-13 628,10	-14 008,75
Oprávký k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	(089)	32		
Oprávký k dlouhodobému hmotnému majetku celkem		33	-79 262,63	-83 645,05
součet položek 27 až 32				
5. Dlouhodobý finanční majetek				
Majetkové účasti v osobách s rozhodujícím vlivem	(061)	34		
Majetkové účasti v osobách s podstatným vlivem	(062)	35		
Dlužné cenné papíry držené do splatnosti	(063)	36		
Půjčky osobám ve skupině	(066)	37		
Ostatní dlouhodobé půjčky	(067)	38		
Ostatní dlouhodobý finanční majetek	(069)	39		
Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	(043)	40		
Dlouhodobý finanční majetek celkem		41		
součet položek 34 až 40				
B. Oběžná aktiva		42	18 072,65	12 896,55
součet položek 51 + 75 + 89 + 119 + 124				
1. Zásoby				
Materiál na skladě	(112)	43	205,50	207,33

Pořízení materiálu a Materiál na cestě	(111 nebo 119)	44		
Nedokončená výroba	(121)	45		
Polotovary vlastní výroby	(122)	46		
Výrobky	(123)	47	96,20	95,16
Zvířata	(124)	48		
Zboží na skladě	(132)	49	1 147,90	590,20
Pořízení zboží a Zboží na cestě	(131 nebo 139)	50		
Zásoby celkem		51	1 449,60	892,69
součet položek 43 až 50				
2. Pohledávky				
Odběratelé	(311)	52	308,48	227,46
Směnky k inkasu	(312)	53		
Pohledávky za eskontované cenné papíry	(313)	54		
Poskytnuté provozní zálohy	(314)	55	279,75	195,37
Pohledávky za rozpočtové příjmy	(315)	56		
Ostatní pohledávky	(316)	57		2,01
součet položek 52 až 57		58	588,23	424,84
Pohledávky k účastníkům sdružení	(358)	59		
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	(336)	60		
Daň z příjmů	(341)	61		
Ostatní přímé daně	(342)	62		
Daň z přidané hodnoty	(343)	63	114,11	40,03
Ostatní daně a poplatky	(345)	64		
Pohledávky z pevných termínových operací	(373)	65		
součet položek 61 až 64		66	114,11	40,03
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	(346)	67		
Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem územních samosprávných celků	(348)	68		
součet položek 67 a 68		69		
Pohledávky za zaměstnanci	(335)	70	83,87	90,57
Pohledávky z emitovaných dluhopisů	(375)	71		
Jiné pohledávky	(378)	72	0,93	0,95
Opravná položka k pohledávkám	(391)	73		
součet položek 70 až 73		74	84,80	91,52

Pohledávky celkem součet položek 58 + 59 + 60 + 65 + 66 + 69 + 74	75	787,14	556,39
3. Finanční majetek			
Pokladna (261)	76	35,01	45,50
Peníze na cestě (+/-262)	77		
Ceniny (263)	78	0,54	0,54
součet položek 76 až 78	79	35,55	45,94
Běžný účet (241)	80	11 590,16	9 053,58
Běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb (243)	81	53,08	151,01
Ostatní běžné účty (245)	82		
součet položek 80 až 82	83	11 643,24	9 204,59
Majetkové cenné papíry k obchodování (251)	84		
Dlužné cenné papíry k obchodování (253)	85		
Ostatní cenné papíry (256)	86		
Pořízení krátkodobého finančního majetku (259)	87		
součet položky 84 až 87	88		
Finanční majetek celkem součet položek 79 + 83 + 88	89	11 678,79	9 250,53
4. Prostředky rozpočtového hospodaření			
Základní běžný účet (231)	90		
Vkladový výdajový účet (232)	91	×	
Příjmový účet (235)	92	×	
Běžné účty peněžních fondů (236)	93		
Běžné účty státních fondů (224)	94		
Běžné účty finančních fondů (225)	95		
součet položek 90 až 95	96		
Poskytnuté dotace organizačním složkám státu (202)	97	×	
Poskytnuté dotace vkladovému výdajovému účtu (212)	98	×	
Poskytnuté příspěvky a dotace příspěvkovým organizacím (203)	99	×	
Poskytnuté dotace ostatním subjektům (204)	100	×	
Poskytnuté příspěvky a dotace příspěvkovým organizacím (213)	101	×	
Poskytnuté dotace ostatním subjektům (214)	102	×	
součet položek 97 až 102	103		

Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty	(271)	104		
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím	(273)	105		
Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům	(274)	106		
Poskytnuté přechodné výpomoci ostatním organizacím	(275)	107		
Poskytnuté přechodné výpomoci fyzickým osobám	(277)	108		
součet položek 104 až 108		109		
Limity výdajů	(221)	110	×	
Zúčtování výdajů územních samosprávných celků	(218)	111	×	
Materiální náklady	(410)	112	×	
Služby a náklady nevýrobní povahy	(420)	113	×	
Cestovné a ostatní výplaty fyzickým osobám	(430)	114	×	
Mzdové a ostatní osobní náklady	(440)	115	×	
Dávky sociálního zabezpečení	(450)	116	×	
Manka a škody	(460)	117	×	
součet položek 112 až 117		118		
Prostředky hospodaření celkem		119		
součet položek 96 + 103 + 109 + 110 + 111 + 118				
5. Přechodné účty aktivní				
Náklady příštích období	(381)	120	4 028,38	2 084,95
Příjmy příštích období	(385)	121		
Kurzové rozdíly aktivní	(386)	122		
Dohadné účty aktivní	(388)	123	128,74	111,99
Přechodné účty aktivní celkem		124	4 127,12	2 196,94
součet položek 120 až 123				
ÚHRN AKTIV		125	528 420,28	529 816,27
součet položek 1 + 42				
PASIVA				
C. Vlastní zdroje krytí stálých a oběžných aktiv celkem		126	523 282,01	523 312,14
součet položky 130 + 131 + 138 + 141 + 151 + 158				
1. Majetkové fondy				
Fond dlouhodobého majetku	(901)	127	510 347,63	516 919,72
Fond oběžných aktiv	(902)	128	4 499,85	4 499,85
Fond hospodářské činnosti	(903)	129		

Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-909)	130		
Majetkové fondy celkem	131	514 847,48	521 419,57
součet položek 127 až 129			
2. Finanční a peněžní fondy			
Fond odměn (911)	132	477,48	196,39
Fond kulturních a sociálních potřeb (912)	133	335,40	246,56
Fond rezervní (914)	134	139,29	477,78
Fond reprodukce majetku (916)	135	7 482,36	823,24
Peněžní fondy (917)	136		
Ostatní finanční fondy (918)	137		
Finanční a peněžní fondy celkem	138	8 434,53	1 743,97
součet položek 132 až 137			
3. Zvláštní fondy organizačních složek státu			
Státní fondy (921)	139		
Ostatní zvláštní fondy (922)	140		
Zvláštní fondy organizačních složek státu celkem	141		
součet položek 139 a 140			
4. Zdroje krytí prostředků rozpočtového hospodaření			
Financování výdajů organizačních složek státu (201)	142	×	
Financování výdajů územních samosprávných celků (211)	143	×	
Bankovní účty k limitům organizačních složek státu (223)	144	×	
Vyúčtování rozp. příjmů z běžné činnosti organizačních složek státu (205)	145	×	
Vyúčtování rozp. příjmů z běžné činnosti územních samosprávných celků (215)	146	×	
Vyúčtování rozpočtových příjmů z finančního majetku organizačních složek státu (206)	147	×	
Vyúčtování rozpočtových příjmů z finančního majetku územních samosprávných celků (216)	148	×	
Zúčtování příjmů územních samosprávných celků (217)	149	×	
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty (272)	150		
Zdroje krytí prostředků rozpočt. hospodaření celkem	151		
součet položek 142 až 150			

5. Hospodářský výsledek				
a) z hospodářské činnosti územních samosprávných celků a činnosti příspěvkových organizací				
Hospodářský výsledek běžného účetního období (+/-963)	152	×		148,60
Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let (+/-932)	153			
Hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení (+/-931)	154			×
b) Převod zúčtování příjmů a výdajů z minulých let (+/-933)	155			
c) Saldo výdajů a nákladů (+/-964)	156			
d) Saldo příjmů a výnosů (+/-965)	157			
součet položek 152 až 157	158			148,60
D. Cizí zdroje	159		5 138,27	6 504,13
součet položek 160 + 166 + 189 + 196 + 201				
1. Rezervy				
Rezervy zákonné (941)	160			
2. Dlouhodobé závazky				
Emitované dluhopisy (953)	161			
Závazky z pronájmu (954)	162			
Dlouhodobé přijaté zálohy (955)	163			
Dlouhodobé směnky k úhradě (958)	164			
Ostatní dlouhodobé závazky (959)	165			
Dlouhodobé závazky celkem	166			
součet položek 161 až 165				
3. Krátkodobé závazky				
Dodavatelé (321)	167		1 016,56	2 012,23
Směnky k úhradě (322)	168			
Přijaté zálohy (324)	169		138,00	133,78
Ostatní závazky (325)	170		2 199,28	2 453,34
Závazky z pevných termínových operací (373)	171			
součet položek 167 až 171	172		3 353,84	4 599,35
Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů (367)	173			
Závazky za účastníky sdružení (368)	174			
součet položek 173 a 174	175			
Zaměstnanci (331)	176		36,68	68,54
Ostatní závazky vůči zaměstnancům (333)	177			
součet položek 176 a 177	178		36,68	68,54

Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	(336)	179	1 256,99	1 393,82
Daň z příjmů	(341)	180		15,57
Ostatní přímé daně	(342)	181	274,37	288,22
Daň z přidané hodnoty	(343)	182		
Ostatní daně a poplatky	(345)	183		0,61
součet položek 180 až 183		184	274,37	304,40
Vypořádání přeplatků dotací a ostatních závazků se státním rozpočtem	(347)	185		
Vypořádání přeplatků dotací a ostatních závazků s rozpočtem územních samosprávných celků	(349)	186		
součet položek 185 a 186		187		
Jiné závazky	(379)	188		
Krátkodobé závazky celkem		189	4 921,88	6 366,11
součet položek 172 + 175 + 178 + 179 + 184 + 187 + 188				
4. Bankovní úvěry a půjčky				
Dlouhodobé bankovní úvěry	(951)	190		
Krátkodobé bankovní úvěry	(281)	191		
Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	(282)	192		
Emitované krátkodobé dluhopisy	(283)	193		
Ostatní krátkodobé závazky (finanční výpomoci)	(289)	194		
součet položek 193 a 194		195		
Bankovní úvěry a půjčky celkem		196		
součet položek 190 + 191 + 192 + 195				
5. Přechodné účty pasivní				
Výdaje příštích období	(383)	197		
Výnosy příštích období	(384)	198		6,00
Kurzové rozdíly pasivní	(387)	199		
Dohadné účty pasivní	(389)	200	216,39	132,02
Přechodné účty pasivní celkem		201	216,39	138,02
součet položek 197 až 200				
ÚHRN PASIV		202	528 420,28	529 816,27
součet položek 126 + 159				

4. Výkaz zisku a ztráty

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 505/2002 Sb. (v tis. Kč na dvě desetinná místa)

název položky	účet	pol. č.	činnost	
			hlavní	hospodářská
Spotřeba materiálu	(501)	1	11 591,18	
Spotřeba energie	(502)	2	6 203,57	
Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	(503)	3	1 392,33	
Prodané zboží	(504)	4	3 452,01	
Opravy a udržování	(511)	5	2 222,36	
Cestovné	(512)	6	345,34	
Náklady na reprezentaci	(513)	7	19,38	
Ostatní služby	(518)	8	13 673,07	
Mzdové náklady	(521)	9	35 271,37	
Zákonné sociální pojištění	(524)	10	12 318,87	
Ostatní sociální pojištění	(525)	11		
Zákonné sociální náklady	(527)	12	835,77	
Ostatní sociální náklady	(528)	13		
Daň silniční	(531)	14	9,60	
Daň z nemovitostí	(532)	15	0,61	
Ostatní daně a poplatky	(538)	16	16,25	
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	(541)	17		
Ostatní pokuty a penále	(542)	18	42,31	
Odpis pohledávky	(543)	19		
Úroky	(544)	20	0,01	
Kursově ztráty	(545)	21	16,29	
Dary	(546)	22		
Manka a škody	(548)	23		
Jiné ostatní náklady	(549)	24	1 801,78	
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	(551)	25	7 237,13	
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmot. a hmot. majetku	(552)	26		
Prodané cenné papíry a podíly	(553)	27		
Prodaný materiál	(554)	28		
Tvorba zákonných rezerv	(556)	29		
Tvorba zákonných opravných položek	(559)	30		
Náklady celkem		31	96 449,23	
součet položek 1 až 30				

Tržby za vlastní výroby	(601)	32		
Tržby z prodeje služeb	(602)	33	4 440,83	
Tržby za prodané zboží	(604)	34	4 022,26	
Změna stavu zásob nedokončené výroby	(611)	35		
Změna stavu zásob polotovarů	(612)	36		
Změna stavu zásob výrobků	(613)	37	-1,05	
Změna stavu zvířat	(614)	38		
Aktivace materiálu a zboží	(621)	39	127,56	
Aktivace vnitroorganizačních služeb	(622)	40		
Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	(623)	41		
Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	(624)	42		
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	(641)	43	734,80	
Ostatní pokuty a penále	(642)	44		
Platby za odepsané pohledávky	(643)	45		
Úroky	(644)	46	6,07	
Kursově zisky	(645)	47	1,65	
Zúčtování fondů	(648)	48	472,54	
Jiné ostatní výnosy	(649)	49	755,74	
Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	(651)	50	2,94	
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	(652)	51		
Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	(653)	52		
Tržby z prodeje materiálu	(654)	53		
Výnosy z krátkodobého finančního majetku	(655)	54		
Zúčtování zákonných rezerv	(656)	55		
Zúčtování zákonných opravných položek	(659)	56		
Příspěvky a dotace na provoz	(691)	57	86 050,06	
Výnosy celkem		58	96 613,40	
součet položek 32 až 57				
Hospodářský výsledek před zdaněním		59	164,17	
rozdíl položek 58 – 31				
Daň z příjmů	(591)	60	15,57	
Dodatečné odvody daně z příjmů	(595)	61		
Hospodářský výsledek po zdanění		62	148,60	
položka 59 – 60 – 61 (+/-)				

5. Příloha účetní závěrky

Příloha č. 3 k vyhlášce č. 505/2002 Sb. (v tis. Kč na dvě desetinná místa)

název položky	pol. č.	stav k 1. 1.	stav k 31. 12.
I. Položky 1 až 19 se vykází k 30. červnu nebo k rozvahovému dni v uspořádání:			
Dotace celkem na dlouhodobý majetek ze státního rozpočtu (z AÚ k účtu 346)	1	×	67,00
z toho: systémové dotace na dlouhodobý majetek	2	×	67,00
z toho na: výzkum a vývoj	3	×	
vzdělávání pracovníků	4	×	
informatiku	5	×	
individuální dotace na jmenovité akce	6	×	
Přijaté prostředky ze zahraničí na dlouhodobý majetek (z AÚ k účtu 916)	7	×	
Přijaté dotace celkem na dlouhodobý majetek z rozpočtu územních samosprávných celků (z AÚ k účtu 348)	8	×	
Přijaté příspěvky a dotace ze státního rozpočtu (z AÚ účtu 691)	9	×	84 052,00
z toho: přijaté příspěvky na provoz od zřizovatele (z AÚ k účtu 691)	10	×	83 782,00
z toho na: výzkum a vývoj	11	×	2 173,00
vzdělávání pracovníků	12	×	
informatiku	13	×	
přijaté dotace na neinvestiční náklady související s financováním programů evidovaných v ISPROFIN od zřizovatele (z AÚ k účtu 691)	14	×	
přijaté prostředky na výzkum a vývoj od poskytovatelů jiných než od zřizovatele (z AÚ k účtu 691)	15	×	270,00
Přijaté prostředky na výzkum a vývoj z rozpočtu územních samosprávných celků (z AÚ k účtu 691)	16	×	
Přijaté prostředky na výzkum a vývoj od příjemců účelové podpory (z AÚ k účtu 691)	17	×	
Přijaté prostředky na provoz ze zahraničí (z AÚ k účtu 691)	18	×	348,06

Přijaté příspěvky a dotace celkem na provoz z rozpočtu územních samosprávných celků (z AÚ k účtu 691)	19	×	1 650,00
Přijaté příspěvky a dotace na provoz z rozpočtu státních fondů (z AÚ k účtu 691)	50	×	
Přijaté dotace celkem na dlouhodobý majetek z rozpočtu státních fondů	51	×	
II. Položky 20 až 49 se vykází k 1. lednu a k 30. červnu nebo k rozvahovému dni v uspořádání:			
Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – krajskému úřadu (účet 271)	20		
Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – obci (účet 271)	21		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – ze státního rozpočtu (účet 272)	22		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – od krajského úřadu (účet 272)	23		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – od obce (účet 272)	24		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – od státních fondů (účet 272)	25		
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty – od ostatních veřejných rozpočtů (účet 272)	26		
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím – organizační složkou státu (účet 273)	27		
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím – krajským úřadem (účet 273)	28		
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím – obcím (účet 273)	29		
Krátkodobé bankovní úvěry tuzemské (účet 281)	30		
Krátkodobé bankovní úvěry zahraniční (účet 281)	31		
Emitované krátkodobé dluhopisy v tuzemsku (účet 283)	32		
Emitované krátkodobé dluhopisy v zahraničí (účet 283)	33		
Ostatní krátkodobé závazky (finanční výpomoci) tuzemské (účet 289)	34		
Ostatní krátkodobé závazky (finanční výpomoci) zahraniční (účet 289)	35		

Směnky k úhradě tuzemské	(účet 322)	36		
Směnky k úhradě zahraniční	(účet 322)	37		
Dlouhodobé bankovní úvěry tuzemské	(účet 951)	38		
Dlouhodobé bankovní úvěry zahraniční	(účet 951)	39		
Emitované dluhopisy tuzemské	(účet 953)	40		
Emitované dluhopisy zahraniční	(účet 953)	41		
Dlouhodobé směnky k úhradě tuzemské	(účet 958)	42		
Dlouhodobé směnky k úhradě zahraniční	(účet 958)	43		
Ostatní dlouhodobé závazky tuzemské	(účet 959)	44		
Ostatní dlouhodobé závazky zahraniční	(účet 959)	45		
Nakoupené dluhopisy a směnky k inkasu celkem	(z AÚ účtů 063, 253 a 312)	46		
z toho: krátkodobé dluhopisy a směnky územních samosprávných celků	(z AÚ účtů 253 a 312)	47		
komunální dluhopisy územních samosprávných celků	(z účtu 063)	48		
ostatní dluhopisy a směnky veřejných rozpočtů	(z AÚ účtů 063, 253, 312)	49		
Splatné závazky pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti		52	882,49	978,64
Splatné závazky veřejného zdravotního pojištění		53	374,50	415,18
Evidované daňové nedoplatky u místně příslušných finančních orgánů		54	274,37	304,40
III. Organizační složky státu vykazují stavy údajů položek č. 20, 21 a 27 přílohy účetní závěrky. Ministerstva jako organizační složky státu vykazují též stavy údajů položek č. 46 až 49 přílohy účetní závěrky. Územní samosprávné celky vykazují stavy údajů položek č. 20 až 49 přílohy účetní závěrky. Příspěvkové organizace vykazují údaje položek č. 1 až 19, 30 a 31, 34 a 35, 38 a 39 přílohy účetní závěrky.				